

4/2005 **Letra**

Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenlehti

Jäsenmaksu 2006!

Yhdistys päätti syyskokouksessaan 10.12.2005 pitää jäsenmaksut ennallaan. Jäsenmaksu on 21 euroa ja saman perheen toiselta jäseneltä 9 euroa. Liittymismaksu on edelleen 10 euroa. Hallitus kehottaa jäseniä maksamaan jäsenmaksunsa sekä ottamaan jäsenkorttinsa mukaan yhdistyksen järjestämiin tilaisuuksiin.

HALUAAKO YSTÄVÄSIKIN LIITTYÄ HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEEN?

Vuotuisen jäsenmaksunsa maksanut saa neljäksi vuodessa ilmestyvän Letran ja 10-30 %:n alennuksen kaikista yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. Vuosimaksu on 21 euroa, kerran maksettava liittymismaksu 10 euroa.

Jäseneksi liittyminen: Maksa 31 euroa yhdistyksen tilille: Nordea 206518-21707. Ilmoita nimesi, osoitteesi ja puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi viestikohdassa. Liittyttyäsi Sinulle lähetetään noin kahden viikon sisällä jäsenkortti sekä kuluva vuoden jo ilmestyneet Letrat. Muistathan laittaa osoitteesi, että voimme lähettää lehden!

Lisätietoja:
taloudenhoitaja Anne Lamberg-Laitinen, p. 040 521 2763, työ 020 483 5911,
anne.lamberg@metso.com

Sisällys

Päätoimittajalta.....	3
Peñaemännältä.....	3
Helsingin IX flamencofestivaali.....	4
Elämästä kahden kulttuurin välillä.....	6
Lähtökohtana musiikki.....	9
Fuerza flamenca!.....	13
Flamencon varhaisvuosilta.....	15
Fernando Galánin opissa.....	16
Flamenco vei voiton.....	19
Irrallisia kohtaamisia.....	20
Jueves flamencos.....	21
Flamenco made in Japan.....	22
Noticias.....	24
Levyautaselta.....	26
Calendario.....	28
Cabeza de Vaca.....	30
Top 5.....	30
Yhdistyksen hallitus, salin vuokraushinnat, tienda ja ilmoitushinnat.....	31

Oikaisu

Letran koulutus-aiheisessa artikkelissa (2/2005) oli harhaanjohtavaa tietoa Rotterdamin konservatoriosta. Flamencokitaraa voi opiskella Grado Superior -tasolla myös Córdoba ja Murcian konservatorioissa.

Letran toimitus
toivottaa lukijoilleen
rauhallista joulua ja
oikein hyvää uutta
vuotta 2006!

Letra Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja:

Tove Djupsjöbacka,
Välskärinkatu 1 b A 23,
00260 HELSINKI,
p. 040 731 4304,
tove.djupsjobacka@helsinki.fi

Toimitussihteeri:

Ailin Bayaz
ailin.bayaz@helsinki.fi

Taitto:

Terhi Ketolainen
terhi.ketolainen@kolumbus.fi

Numeroa 4/05 toimittivat

myös:

Erika Alajärvi
Arja Haapakorpi
Iris Hallankukka
Juho Koskimies
Sanna Lehtinen
Juha Leino
Katja Lundén
Virve Markkanen
Sampsa Peltonen
Anne Virtanen

Oikoluku: Anne Lamberg-Laitinen

Kuvaajat:

Auli Kaartinen, solea@jippii.fi
Mervi Ahlroth, merviahloth@kolumbus.fi

Kuvankäsittely:

Mervi Ahlroth
Terhi Ketolainen

Kansi:

Suomen flamencon 'grand old lady' Anneli Uronen on opettanut flamencoja jo 30 vuotta. Lue juttu sivulta 15. Kuvassa Nina Hallbäck (vas.), Pepe Ruiz ja Anneli Uronen. Kuva: Henri Oksanen.

Paino: Yliopistopaino

ISSN 1456 7938

Jos kirjoitat Letraan:

Toimita jutut tai juttuehdotukset sähköpostitse päätoimittaja Tove Djupsjöbackalle liitetiedostona RTF-muodossa. Älä laita juttuun ylimääräisiä muotoiluja (sisennyksiä, lihavoitteja, tavutuksia tms.) Lyhyet jutut voit kirjoittaa sähköpostiviestinä tai toimittaa postitse levykkeelle tai CD:lle tallennettuna.

Päätoimittajalta

Vuosi 2005 on kohta ohi, ja joululähestyys. Täyteläinen flamencovuosi on takana: flamencofestivaalit Helsingissä, Tampereella ja Tukholmassa, puhumattakaan kaikista muista tapahtumista ja kursseista. Vuonna 2006 saamme toivottaa tervetulleeksi uuden tulokkaan Suomen festivaalitaivaalla: Pohjois-Suomi saa oman festivaalinsa kun Oulu Feriaa vietetään tammi-helmikuun vaihteessa.

Itselläni ensimmäinen vuosi Letran päätoimittajana alkaa olla ohi. Tahdonkin kiittää kaikkia, jotka vuoden aikana avustaneet lehteämme! Erityiskiitos kuuluu **Terhi Ketolaiselle**, joka tunteellisesti ja taidokkaasti on taittanut koko vuoden lehdet. Toimitussihteeri **Ailin Bayaz** on myös ahkeroinut lehden parissa, kuten **Juha Leino** ja **Anne Lamberg-Laitinen**, jotka ovat avus-

taneet tekstieditoinnissa ja oikoluvussa. Lämmin kiitos heille kaikille, kuten kaikille lehteä avustaneille. En voi tässä yhteydessä olla mainitsematta **Erika Alajärveä**, joka on vastaanottanut takakannen letroista jo vuodesta 2000, varsinainen saavutus!

Kaikkien työpanosta tarvitaan kuitenkin jatkuvasti, jotta lehti saatettiin toimitettua, oikoluettua, taitettua ja postitettua. Ensi vuodelle tarvitsemme kipeästi taittajaa. Samoin kuten Letra on eräänlainen työpaja lehtityöstä kiinnostuneille (tai sitä jo harjoittaville), kokemattomampikin taittaja saa Letran parissa harjoitella taittotyötä antoisassa ympäristössä ja kartuttaa taitojaan todellisessa työssä, joskin palkatta. Jos olet aina halunnut oppia taittamaan olisi nyt oiva mahdollisuus siihen!

Kaiken kaikkiaan Letra jatkaa

seuraavalle vuodelle saman ydinporukan toimittamana. Sisältö tulee pitämään samaa linjaa – artikkeleita, arvosteluja, haastatteluja ja kaikenlaista muuta flamencoön liittyvää. Ota siis rohkeasti yhteyttä jos sinulla on ideoita artikkeleihin tai haluaisit kirjoittaa jotain, mutta et tiedä mitä. Toimitus löytää kyllä varmasti juttunpoikasen jota kehittää.

Oikein rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta kaikille Letran lukijoille toivottaa

Tove Djupsjöbacka

Peñaemännältä

Joulu tulee kovaa vauhtia ja tanssikoulujen viikkotunneilla hikoillaan koreografioiden kimpussa ja syys-täkin. Joulukuun puoleenväliin sijoittuvat näytökset mahdollistavat kuluneen kauden aikana opittujen uusien liikkeiden ja temppujen näyttämisen ystäville ja sukulaisille samoin kuin toisten esityksistä nauttimisen. Peña ei paljon tyhjillään ole, ja moni harmittelee aikojen puutetta. Toisaalta, olkaamme tyytyväisiä yhdistyksemme aktiivisten harrastajien suureen määrään ja paikkaan, missä harjoitella.

Katsoen syksyä taaksepäin peñalla on välillä tehty muutakin kuin harjoiteltu. **Anneli Urosen** elämäntyön ja tanssikoulun 30-vuotistaipaleen kunniaksi järjestettiin peñalla illan-

vietto, johon saapui myös Annelin ryhmään kuuluneita tanssijoita. Ilta oli omasta mielestäni menestys ja toi kaivattua piristystä syksyn pimeyteen. Videonauhoilta ihailimme vanhoja tallenteita, joissa kukkaha-meet liehuivat ja kastanjetit soivat. Ilta loi mielenkiintoisen perspektiivin flamencoön ja sen historiaan Suomessa.

Hallitus on vastaavasti urakoinut koko syksyn tulevan festivaalin kimpussa ja aika on mennyt kuin siivillä. Ei ole enää montakaan kuukautta, kun pääsemme näkemään jälleen upeita esityksiä ja hakemaan uusia oppeja tanssi-, kitara- ja laulukursseilta. Sitä ennen viettäkäämme kuitenkin rauhaisa joulun unohtamatta peñan pikkujouluja, jonne kaikki

tietysti ovat tervetulleita! Anneli Urosenilta osoitti ainakin minulle, kuinka mukavaa on joskus harjoittelun välillä kokoontua isommalla porukalla vain pitämään hauskaa ja vaihtamaan kuulumisia. Näin talven pimeydessä siitä saa kummasta piristystä.

Hallituksen puolesta haluankin toivottaa näin lopuksi hauskaa joulua kaikille ja nautinnollisia joulunäytöksiä!

Sonja Vottonen

Helsingin IX flamencofestivaali

Festival Flamenco de Helsinki 11.-19.2.2006

Vanguardia Jonda

lauantai 18.2.2006 klo 19.00

Savoy-teatteri, liput 25/23 €

Helsingin IX flamencofestivaalin espanjalainen päävieras on sevillalainen flamencotanssija ja -koreografi **Andrés Marín**. Vankan perinteen pohjalta Marín on luonut oman persoonallisen tyyliinsä ja uudistanut flamencon liikekieltä korostaen samalla laulun ja musiikin merkitystä. Flamencotanssin Picassoksi kutsutun Andrés Marínin tyyliä on lehdistössä luonnehdittu sata vuotta aikaansa edellä olevaksi. Marín onkin kiistattomasti flamencon uudistaja, joka yhdistää flamencon perinteisiin tyyliihin oman modernin pelkistetyin estetiikkansa. Marínin lisäksi Savoy-teatterin lavalle nousee ryhmä

maineikkaita flamencomuusikoita: laulajat **David Lagos** ja **La Tremendita**, kitaristit **Salvador Gutiérrez** ja **Antonio Rey** sekä perkussionisti **Antonio Coronel**. Tanssin rinnalla luvassa on siis myös loistava flamenconkonsertti.

Vanguardia Jonda (*Avantgarden syvyys*) on Andrés Marínin viimeisin teos. Hänen edellisiä kriitikoiden ylistämiä teoksiaan ovat olleet abstrakti ja elegantti *Más allá del tiempo* (*Ajan tuolla puolen*), sekä värikäs ja raikas *Asimetrías* (*Epäsymmetria*). Teoksessaan *Vanguardia Jonda* Andrés Marín antaa tanssinsa kehittyä intiimissä tilassa. Samalla näkyy artistin omintakeinen tapa yhdistää perinne ja nykyaika. Teos on kunnianosoitus flamencon aidoimmille ja merkittävimmille taiteilijoille ja tyylilajeille. Andrés Marín on esiintynyt useilla tärkeillä festivaaleilla ja saanut ylistäviä arvosteluja ympäri maailmaa.

Tuotanto: Helsingin Flamencoyhdistys ry.

Ganivet, Kirjeitä Satumaasta

perjantai 17.2.2006 klo 19.00

Savoy -teatteri, liput 22/20 €

Espanjan ensimmäinen Suomen konsuli Ángel Ganivet kirjoitti matkakirjeissään vuonna 1898 suomalaisten rakkaudesta puhelimiinsa ja saunaan, humalaisista, suomalaisten naisten itsenäisyydestä ja suomalaisten ihastuksesta Espanjaan. Onko mikään muuttunut?

Klassikkokirja *Suomalaiskirjeitä* ja sen kirjoittaja **Ángel Ganivet** ovat inspiraation lähteenä **Ramón Maronier**'n ohjaamassa flamenco-teatteriteoksessa *Ganivet, Kirjeitä Satumaasta*, jonka ensi-ilta nähdään Helsingin IX flamencofestivaalilla. Teos käsittelee mielipiteiden vaihtoa monikulttuurisessa yhteiskunnassa,

Ramón Maronier. Kuva: Mervi Ahlroth.

sekä itsetutkiskelua vieraassa kulttuurissa. Ángel Ganivetin roolissa nähdään flamencon rytmivirtuoosi **Andrés Marín**. Joukko Suomen kokeneimpia flamencotanssijoita ilmaisee omaa monimuotoista suhdettaan Espanjaan. Teoksessa ovat mukana tanssijat **Katja Lundén**, **Anna Palmio** (ent. Niinimäki), **Kaari Martin**, **Erika Alajärvi**, **Tove Dju-psjöbacka**, **Maija Lepistö** ja **Hannele Tuomipuu**. Luvassa on vahvoja mielipiteitä, melankoliaa, huumoria ja ennen kaikkea mielenkiintoista, ajatuksia herättävää flamenco. Multimediaa, performanssitaideita, sekä flamencolaulaja **David Lagosin** ja kansainvälisen muusikkoryhmän elävää musiikkia.

Lue lisää sivulta 6.

Tuotanto: Ramón Maronier ja Helsingin Flamencoyhdistys ry.

www.ramonmaronier.com

Andrés Marín.

Kerro minulle sade

torstai 16.2.2006 klo 19.00

Savoy -teatteri, liput 20/18 €

Compañía Kaari Martinin uusimman teoksen *Kerro minulle sade* Suomen ensi-ilta! Mystinen, aistillinen, kiihkeä flamencoteos. Seitsemän episodista rakkaudesta, näkökohtia ihmismieleen ja uudistumiseen. **Richard Kauton** intensiiviset maalaukset, tanssijat **Beata Alving** (Ruotsi), **Kaari Martin** ja **Ann Sehlstedt** (Ruotsi), **Roni Martinin** tekstit ja sävellykset mm. pianistivirtuoosi **Pablo Suarezin** (Espanja) ja flamencolaulun mestari **Rafael Jiménez Falon** (Espanja) tulkitsemina.

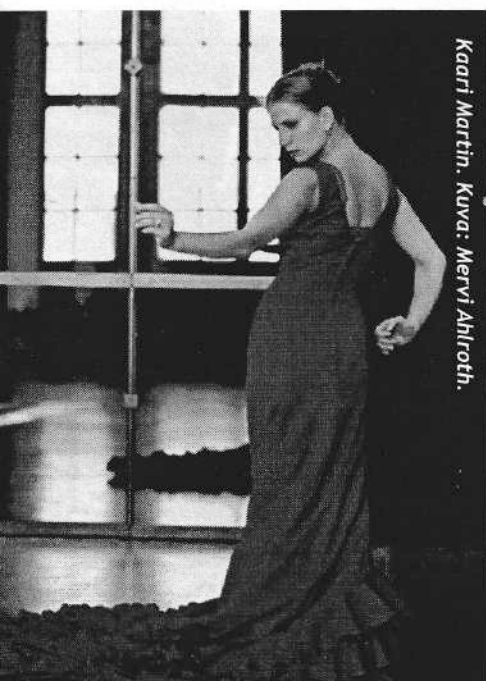
Kerro minulle sade -teoksen seitsemässä episodissa lähestytään ihmistä muutoksen hetkellä, jolloin aika pysähtyy ja menettää merkityksensä. Se on visuaalisesti sykkähdyttävä tarina rakkaudesta kaiken liikkeelle sysäävänä voimana ja osoitus flamencon rajattomasta muuntautumiskyvystä vahvojen tunnelmien luoja. Teoksen naisia riepottelee ailahtelevainen, kepeä ja kuriton rytmi, joka voi seuraavassa hetkessä muuttua synkäksi rankkasateeksi.

Lue lisää sivulta 9.

Esityksen jälkeen järjestetään yleisölle avoin keskustelutilaisuus.

Tuotanto: Compañía Kaari Martin ja Savoy-teatteri.

www.kaarimartin.net

Kaari Martin. Kuva: Mervi Ahlroth.

Klubi-ilta

keskiviikko 15.2.2006 klo 20.00

Ravintola Piano, Rauhankatu 15.

Flamencomusiikin ja tanssin juhlaa! Illan ohjelmassa mm. oululainen flamencoyhtye La Pandilla sekä helsinkiläinen Hehkuma. Illan ohjelma tarkentuu myöhemmin, seuraa yhdistyksen nettisivuja www.flamenco.fi.

Lasten flamencofestivaali

lauantai 11.2.2006 klo 13.00

Kulttuurikeskus Caisa, Liput 10/8 €

Esiintyjinä useita lasten flamencoryhmiä eri puolelta Suomea. Tule kokemaan flamencon riemu!

Liput

Kolmen Savoy -teatterin konserttisarjan yhteislippupaketti maksaa 50 €. Saatavana ainoastaan Lippupalvelusta.

Hinnoissa merkitty alennettu hinta koskee vain Helsingin Flamencoyhdistyksen jäseniä. Jäsenhintaisia lippuja myy ainoastaan Helsingin Flamencoyhdistys. Klubi-iltaan ja Lasten flamencofestivaalille liput ovelta tuntia ennen esitystä, tai ennakkoon Helsingin Flamencoyhdistyksestä. Lisätietoja syksyn aikana.

Jäsenhintaisia lippuja myyvät Aura Ettala ja Auli Kaartinen. Tiedustelut ja varaukset sähköpostitse osoitteeseen aura.ettala@edu.hel.fi tai solea@jippii.fi tai puhelimitse numeroihin 050 401 6144 (Aura) tai 050 305 73 92 (Auli).

Kurssit

Tanssikurssit

Opettajana Andrés Marin

Hinta: 160 e / 180 e

ke 15.2.

edistyneet/ammattilaiset klo 15.30–17.30,
ylempi keskitaso klo 17.45–19.45
to 16.2.

edistyneet/ammattilaiset klo 14–16,
ylempi keskitaso klo 16.15–18.15
pe 17.2. ei kursseja
la 18.2.

edistyneet/ammattilaiset 11–12.30,
ylempi keskitaso 12.45–14.15
su 19.2.

edistyneet/ammattilaiset 15–17,
ylempi keskitaso 17.15–19.15

Laulukurssi

Opettajana David Lagos

Hinta: 120 e / 135 e

la 18.2. klo 14.30–16.30

su 19.2. klo 13.45–14.45

Kitarakurssi

Opettajana Chiqui

Hinta: 135 e / 150 e

su 12.2. klo 16–18,

ma 13.2. klo 17.30–19.30

ti 14.2. klo 17.30–19.30

Seuraa internetsivujamme

www.flamenco.fi sekä sähköpostitiedotteita. Ilmoittautumiset alkavat pian! Alempi hintaa koskee vain Helsingin Flamencoyhdistyksen jäseniä. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Elämästä kahden kulttuurin välillä

ANNE VIRTANEN

Muusikko, kitaristi ja säveltäjä **Ramón Maronier** on kiireinen mies. Hän on työstämässä ensimmäistä kokoillante-ostaan Helsingin IX:lle flamencofestivaalille. Kyse ei ole pikkujutusta. Hän on kerännyt yhteen suuren joukon flamencon, musiikin ja multimedian ammattilaisia tulkitsemaan tarinaa nimeltä "Ganivet, Kirjeitä Satumaasta". Tapasin Ramónin hänen työhuoneellaan aamukahvin merkeissä. Hän kertoi teoksestaan ja puhui taiteen tekemisestä Suomessa.

Ramón Maronier (s. 1968) on kotoisin Haagin kaupungista Hollannista. Suomeen hän muutti vuonna 1997 ja on työskennellyt siitä lähtien suomalaisten flamencotanssijoiden ja -muusikoiden kanssa. Hän on myös esiintynyt kitaristina useiden eri kokoonpanojen kanssa ympäri Eurooppaa muun muassa tanskalaisten, hollantilaisten ja espanjalaisten artistien kanssa. Hollantilaisen radio-kanavan Concert Radion toimittaja kuvaili Maronierin musiikkia näin:

"Flamencokitaristi Ramón Maronier yhdistää popmusiikin, jazzmusiikin ja klassisen musiikin elementit omaan musiikkiinsa, mistä syntyy mielenkiintoista ja monipuolista flamencoä."

Ángel Ganivet oli espanjalainen oppinut ja kirjailija, joka toimi maansa konsulina Helsingissä vuosina 1896–1897. Hän kirjoitti kirjeitä Suomesta kotimaahansa *El Defensor de Granada* -lehteen. Ganivet kirjoitti kokemuksiaan suomalaisesta kulttuurista, ihmisistä ja heidän tavoistaan hauskalla ja terävällä tavalla peilaten niitä espanjalaiseen kulttuuriin. Hieman myöhemmin, vuonna 1898, kirjeistä koottiin kirja *Letras Finlandesas*. Teos suomennettiin vuonna 1964 kustannusyhtiö WSOY:n toimesta nimellä *Suomalaiskirjeitä*. Kirja on ehdottomasti lukemisen arvoinen. Suosittelen!

Mistä "Ganivet, Kirjeitä Satumaasta" kertoo?

"Ganivet, Kirjeitä Satumaasta" on itse asiassa minun tarinani: minun kokemukseni Suomesta ja ihmisistä, joita olen tavannut. Olen miettinyt pitkään sitä, että minun on vaikea kommunikoida suomalaisten kanssa, ja olen huomannut, että suomalaisten on usein vaikea kommunikoida keskenään.

Idea teoksen tekemisestä tämän aiheen tiimoilta lähti pikkuhiljaa liikkeelle. Kun ihminen muuttaa ulkomaille omasta kotimaastaan, hän joutuu itsensä kautta peilaamaan eri asioita uudessa kulttuurissa. Ihminen oppii, kuka oikeasti on, miten ja miksi hän reagoi eri asioihin eri tilanteissa. Kaikki nämä asiat ovat sidoksissa siihen, mistä on kotoisin. Näiden asioiden kautta olen ymmärtänyt, mitä kieli merkitsee ihmiselle. Kun kasvaa tietyn kielellisen rakenteen ympäröimänä, se muokkaa ihmisestä tietynlaisen. Halusin rakentaa tarinan jonkun henkilön ympärille, joka on ollut Suomessa jo aikaisemmin ja joutunut pohtimaan näitä samoja asioita. Tulkitsemme kirjeiden tarinoita ja niiden pohjalta olemme luomassa teosta.

Kaikkiteoksessa mukana olevat ihmiset ovat jollakin tapaa sidoksissa toiseen kulttuuriin. Flamencon ammattilaiset ovat aina tavalla tai toisella sidoksissa Espanjaan. Haluan kuvata teokseni kautta ihmisten kokemuksia elämästä kahden kulttuurin välillä. Kaikki

mukana olevat taiteilijat eivät vain tulkitse Ganivetin kirjeitä tai minun visiotani, vaan kertovat enemmänkin oman tarinansa eri näkökulmista katsottuna. Jotkut tarinat ovat hauskoja, kuten esimerkiksi Ganivetin näkemys suomalaisten rakkaudesta puhelimia kohtaan. Ganivetin mukaan suomalaiset joko puhuvat puhelimessa tai puhuvat puhelimitaan. Se asia ei taida juurikaan olla muuttunut sadassa vuodessa. Eikä monikaan tiedä, että vuonna 1896 oli edes olemassa puhelimia! Teoksessa käsitellään myös raskaita aiheita. Toisaalta teos kertoo unelmasta, siitä, miten asiat voisivat olla.

Miten löysit Ganivetin kirjan ja mikä sai sinut tekemään teoksesi juuri Suomalaiskirjeitä-teoksen kautta?

Olin miettinyt kauan, mistä saisin eri kulttuurien ja ihmisten vuorovaikutuksesta kertovalle teokseni aiheelle teeman. Noin vuosi sitten puolisoni

Ramón Maronier.
Artikkelin kuvat:
Mervi Ahlroth.

Katja Lindroos kertoi minulle Ganivetin kirjasta. Keskustelimme hänen kanssaan siitä, millainen teos kiinnostaisi suomalaisia, sillä mielestäni teoksen tulee aina jollakin tavalla olla sidoksissa ympäristöönsä. Flamenco on otettu hyvin vastaan Suomessa. Vaikka ammattilaisia on vähän ja yhteisö on pieni, flamenco kuitenkin kiinnostaa suhteellisen paljon suomalaisia, etenkin flamencotanssista kiinnostuneita suomalaisia naisia. Se on minusta yllättävää.

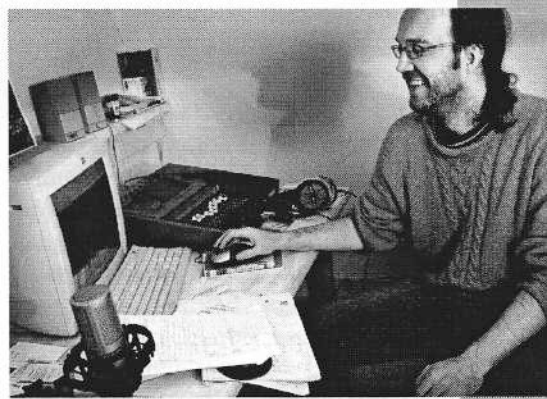
Suomalaisia kiinnostaa kirjallisuus. Suomessa luetaan todella paljon, muistaakseni jonkun tilaston mukaan eniten maailmassa. Jos katsotaan taaksepäin, millaisia musiikki- tai tanssiteoksia Suomessa on tehty, miltei kaikki liittyvät jollakin tavalla kirjaan, runoihin tai muuhun kirjoitettuun sanaan. En juurikaan puhu suomea, mutta uskon, että suomen kieli on parhaimmillaan nimen omaan kirjoitetussa muodossa. Suomen kieli on todella rikasta ja sanat ytimekkäitä. Jos esimerkiksi katsot sanakirjaa, yhtä hollannin sanaa vastaa kymmenen suomenkielistä sanaa! Ja jokaisella suomenkielisellä sanalla on oma vivahde-eronsa. Joten, kun sain Ganivetin kirjan käsiini, innostuin siitä todella ja aloin jollakin tapaa identifioitua Ganivetin kertomusten kanssa. Löysin teksteistä tuttuja, itsekin tekemiäni havaintoja suomalaisista ja ulkomaalaisena olosta Suomessa. Tarvitsee vain lukea kirjan lukujen otsikot saadakseen kokonaiskuvan Ganivetin ajatuksista. Kirjasta tuli työkalu, välittäjä. Sen avulla pystyn kertomaan ihmisille ajatukseni ja ideani sekä luomaan eheän teoksen. Toivottavasti myös yleisö löytää esityksen tiimoilta uusia ajatuksia.

Sävellät musiikin teokseesi. Kerro työskentelytavoistasi.

Ei, en sävellä kaikkea musiikkia. Minä luon konseptin. Kerron idean ja ajatuksen, keskustelen jokaisen tanssijan ja muusikon kanssa erikseen teoksen sisällöstä. Kaikki perustuu kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen. Olen jakanut tarinan osiin. Jokaista teoksen osaa tulkitsee se taiteilija, joka mielestäni

sopii juuri kyseiseen osaan parhaiten. En sano esimerkiksi tanssijalle, että ”tässä on musiikki ja rooli, tee näin”, vaan jokainen tanssija luo omaa taidettaan teoksen sisällä. ”Ganivet, Kirjeitä Satumaasta” -teokseen kuuluu tanssi, audiovisuaalisuus sekä vuorovaikutus yleisön kanssa. Sitten on tietenkin musiikki. Välillä musiikki on ikään kuin taustalla tukien tanssijan liikekieltä, toisinaan taas musiikki luo mielikuvia yhdessä kuvien kanssa. Musiikin avulla luodaan tunnelmia ja tuetaan tanssin ja kuvien kieltä.

Osa teoksessa käytettävistä sävellyksistäni tulee nauhalta, koska mielestäni se on teknisesti järkevää tässä teoksessa. Esimerkiksi tanssija **Andrés Marín** asuu Espanjassa. Emme pysty harjoittelemaan yhdessä, joten olen äänittänyt ja lähettänyt hänelle musiikkiani. Andrés ei ole pelkästään tanssija. Hän on todellinen taiteilija, käsityöläinen, joka tietää mitä tekee. Hän ei vain toista jo opittuja asioita flamencosta, vaan luo koko ajan omaa flamencoaan. Luotan hänen työhönsä ja visioihinsa. Itse asiassa voi olla erittäin hyvä asia, että Andrés tekee oman tulkintansa Ganivetista ja musiikistani. Saamme tietynlaista etäisyyttä toistemme työhön. Tietysti tämän kaltainen yhteistyö vaatii oikean paikan, kontekstin ja tunnelman toimiakseen teoksessa. Tätä on varmasti flamencoihmisten vaikea ymmärtää, sillä flamencossa perinteisesti asiat tehdään vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Andrés tanssii myös suomalaisen tangon, jonka odotan innolla näkeväni. Se tulee olemaan mielenkiintoista! Luvassa on myös elävää musiikkia. Toivon, että teoksessa olevat itsenäiset muusikot tuovat teoksen oman musiikkinsa. Annan heille ainoastaan idean tunnelmasta ja sisällöstä, muuten he saavat täysin vapaat kädet. Piirpauke- yhteisestä tuttu **Cinta Hermo** laulaa omaa musiikkiaan, minun sävellyksiäni ja myös perinteistä flamenco. Hän on todellinen ammattilainen ja mitä tahansa hän laulaakin, hän tekee sen omalla tyylillään. Työskenteleminen tällä hetkellä perkussionisti **Karo Sampelan** ja pianisti **Visa Mertasen** kanssa. Luomme musiikillista perus-

taa teokselle, jotta tietty yhtenäisyys kantaisi läpi teoksen. Tämän jälkeen lisäämme tarvittavat elementit kokonaisuuteen.

Olet työskennellyt paljon eri tanssijoiden ja muusikoiden kanssa. ”Ganivet, Kirjeitä Satumaasta” on sinun ensimmäinen iso teokseesi. Ryhmäsi on suuri. Kahdeksan tanssijaa, multimediaa, laulajia ja soittajia. Millaista on työskennellä suuren, verrattain hajallaan olevan ryhmän kanssa?

Kun työskentelee näin suuren ryhmän kanssa, täytyy todella luottaa ihmisiin. On tärkeää pitää kiinni aikatauluista. Etenkin tanssijat haluaisivat saada itselleen musiikin nauhoitettuna monta kuukautta ennen esitystä. Se on ymmärrettävää, mutta tämänkaltaisessa teoksessa se ei aina ole mahdollista. Kaikki vaikuttaa kaikkeen ja muutoksia tapahtuu jatkuvasti. Käytännössä harjoitusaiakataulujen ja budjetin kanssa joudutaan kamppailemaan koko ajan. Teoksen tekeminen on hyvin organisoitua tapahtuma. Kaikista tärkeintä on, että kaikki tässä teoksessa mukana olevat taiteilijat ovat todella hyviä siinä, mitä he tekevät. Vaikka he vain seisoisivat lavalla tekemättä yhtään mitään, se melkein riittäisi minulle, koska he ovat niin taitavia. Heidän ammattitaitonsa on kaiken lähtökohhta. Asiat eivät yksinkertaisesti voi mennä pieleen.

Kaikkien esiintyjien täytyy tuntea olonsa kotoisaksi lavalla, joten minun tehtäväni on luoda ympäristö, jossa he voivat työskennellä ja esittää taidettaan parhaalla mahdollisella tavalla. Osa teoksen jäsenistä asuu

ulkomailla, joten tietenkin kiire on melkoinen. Olen kuitenkin todella luottavaisella mielellä asioiden suhteen. Yleisö ei tule näkemään suuria ryhmänumeroita, vaan yksilöitä ja pieniä ryhmiä kertomassa omaa tarinaansa. Aikoinaan flamenco tanssittiin aina yksin, mutta olemme nykyään tottuneet näkemään suuria ryhmätansseja. Minun mielestäni flamenco on kuitenkin yksilön oma henkilökohtainen asia, tapa kertoa jotain itsestään. Teoksessa täytyy kuitenkin aina olla tarina, jokin punainen lanka. Muuten kokonaisuudesta voi tulla todella tylsä.

Minkälaisia käytännön asioita tulee ottaa huomioon, jos haluaa tehdä teoksen täällä Suomessa?

Ennen kaikkea konseptin ja vision täytyy olla todella selvät, ennen kuin voi tehdä mitään. Täytyy tietää tarkkaan omat kykynsä, mitä osaa tehdä ja mitä ei osaa tehdä. Jos menee lavalle, sinne ei pitäisi koskaan mennä harrastelijamielellä. Mielestäni esiintyminen on harrastelua silloin, kun esiintyjä ei ole hyvä siinä, mitä tekee. Olen keskustellut tästä asiasta useiden eri ihmisten kanssa. Monet vetoavat siihen, ettei esiintymään opi, ellei aloita jostakin. Kyllä, se on ihan totta. Mutta ensin täytyy harjoitella niin hyväksi, että voi aloittaa esiintymisen. Flamencoesiintyjän täytyy antaa oikea esimerkki, hänellä on vastuu kannettavanaan. Ihmiset katsovat esiintyjää ja oppivat sitä kautta. Hänen on myös kyettävä antamaan jotakin henkilökohtaista itsestään. Taidetta ei ole ilman taiteilijan henkilökohtaista panosta. Muutenhan esiintyjä vain imitoi jotakin. Usealla suomalaisella esiintyjällä on todella väärä asenne esiintymiseen. Ajatellaan, että kun ollaan Suomessa, ei tarvitse antaa kaikkeansa. Koetaan, että suomalainen yleisö ei kuitenkaan ymmärrä, "nehän ovat vain suomalaisia". Jotkut taiteilijat luulevat, että Suomessa vain harjoitellaan ja sitten voi mennä ulkomaille. Sellainen ajattelutapa saa minut todella vihaiseksi. Ymmärrän kyllä, mitä he tarkoittavat, mutta se on todella väärä asenne. Suomestakin löytyy

ihmeitä, kuten esimerkiksi Nokia. Yrityksen päättäjillä ei varmasti ole ollut samanlaista asennetta luodesaan tuotteitaan ja imagoaan!

Järjestelyissä olennaista on se, että täytyy osata kartoittaa, minkälaista apua tarvitsee ja valita sitten esiintyjiksi sekä taustajoukkoihin osaavat henkilöt. Tässä teoksessa kohderyhmä on selvä ja Savoy-teatteri on hyvä paikka esittää teos. Työskentelemme kotoa käsin. Jos haluaisimme tehdä kiertueen tai edes mennä johonkin muuhun paikkaan esiintymään flamencofestivaalin jälkeen, se vaatisi todella paljon erilaisia järjestelyjä. Emme yksinkertaisesti voi matkustaa tämän ryhmän kanssa, koska teokseen liittyy liian monta tekijää. Voimme toki irrottaa osia teoksesta ja esittää niitä muuallakin. Suomessa on se ongelma, ettei suurilla yksittäisillä teoksilla ole jatkuvuutta. Esimerkiksi Hollannissa aina joku tulee juttelemaan ja pyytämään yhteystietoja keikan jälkeen. Asioita tapahtuu ja uusia esiintymistilaisuuksia järjestyy. Suomessa ei tapahdu näin. Esimerkiksi apurahojen anominen on vaikeaa. Voit ehkä saada apurahaa kerran tai pari, mutta sitten apurahat rahat rahoittavatkin muita teoksia. Eli juuri kun saat teoksesi valmiiksi, ei olekaan enää rahoitusta. Taiteilijat joutuvat tekemään muita töitä rahoittaakseen taidettaan. Tämä vahvistaa harrastelijamaisuutta. Raha on aina ongelma, tai siis se, ettei sitä ole. Mutta vaikka joudun tekemään todella paljon asioita itse rahanpuutteen takia, työ on kuitenkin todella antoisaa. Pystyn toteuttamaan teokseni ystäväni, loistavan työryhmäni, osaavien oman alansa ammattilaisten sekä Helsingin Flamencoyhdistyksen avulla. Luotan ihmisiin. Ilman heitä tämä ei onnistuisi.

Mitä odotat tulevaisuudelta?

Toivon saavani työskennellä tulevaisuudessakin erilaisten projektien kanssa. Tavoitteena on jatkaa "Ganivet, Kirjeitä Satumaasta" -teoksen teemaa. Kulttuurien välinen vuorovaikutus on tärkeä, iso aihe. Suomessa täytyy käsitellä näitä asioita, niin kuin muuallakin maailmassa. Kysy-

Helsingin IX flamencofestivaali Ganivet, Kirjeitä Satumaasta

17.2.2006 klo 19.00 Savoy-teatteri

Tanssijat: Andrés Marín (Espanja), Katja Lundén, Anna Palmio (ent. Niinimäki), Kaari Martin, Erika Alajärvi, Tove Djupsjöbacka, Maija Lepistö, Hannele Tuomipuu

Performanssitaiteilija: Willem Wilhelms (Hollanti)

Multimediaitaiteilija: Tomasz Szrama (Puola)

Muusikot: David Lagos (Espanja, laulu), Cinta Hermo (Espanja, laulu, kitara), Antonia de Córdoba (Espanja, laulu), Anna-Maija Jalkanen (laulu), Roni Martin (laulu, piano), El Chiqui (Espanja, kitara), Calle Suomivuori (kitara), Visa Mertanen (keyboard), Roope Aarnio (kielisoittimet), Kai Olander (saksofoni, huilu), Karo Sampela (perkussiot)

Valokuvaus: Anna Kulicka-Soisalo-Soininen (Puola), Gemma Moreno Jurado (Espanja)

Suunnittelu ja ohjaus: Ramón Maronier (Hollanti)

Tuotanto: Ramón Maronier ja Helsingin Flamencoyhdistys ry.

Lisätietoja:

www.flamenco.fi, www.ramonmaronier.com

mys kuuluukin, miten suomalaiset pystyvät pitämään oman suomalaisen identiteettinsä tulevaisuudessa ja miten he valmistautuvat tulevaan, entistä monikulttuurisempaan yhteiskuntaan. Se on väistämätöntä ja vaatii paljon joustavuutta. Tässä mielessä teokseni on myös poliittinen mielenilmaus. Mutta se on myös paljon muuta. Muutamalla sanalla on vaikea selittää asioita, koska usein ihmiset ymmärtävät väärin, mitä tarkoitan. Tämän takia on rakennettava teos, eikä sekään aina riitä. "Ganivet, Kirjeitä Satumaasta" kertoo joustavuudesta, siitä, että ihmisen täytyy ymmärtää olevansa vain yksi pieni osanen tätä suurta globaalia kokonaisuutta.

TEKSTI: ANNE VIRTANEN

KUVAT: MERVİ AHLROTH

Perjantaiamu kruununhakalaisessa kahvilassa. Nukuttaa. Juodaan kahvia, syödään leipää ja pohditaan ainaista kiirettä. Kotona käydään vain nukku-massa. Mutta pian, kuin huomaamatta, ketään pöydän ympärillä ei enää väsyttä. Haastattelun innoittamina tanssija-koreografi **Kaari Martin** sekä muusikko-säveltäjä **Roni Martin** alkavat keskustella heille tärkeistä aiheista; uusimmasta teoksestaan "Kerro minulle sade", musiikista ja flamen-costa. Ja kaikesta muustakin.

Kaari ja Roni Martin tuovat Helsingin IX:lle flamencofestivaalille uusinman teoksensa "Kerro minulle sade". Kaari Martin tunnetaan yhtenä nykyflamencon uranuurtajista Suomessa. Roni Martin on monipuolinen muusikko, joka on tullut tutuksi suomalaiselle flamencoyleisölle viime

vuosina muun muassa Compañía Kaari Martinin teoksissa La Kalevala (äänisuunnittelu) ja Jörö-Jukka (sävellys ja solisti). Hän on myös säveltänyt musiikkia tunnetun espanjalaisen tanssiryhmän Nuevo Ballet Españolin teokseen "En carne viva". Kaari Martin vieraili tanssijana ja muusikkona Roni Martinin ja Jukka Orman Maailmasta-levyllä ja kiertueella. Levyn musiikki on sävelletty Pentti Saarikosken runoihin.

Mistä "Kerro minulle sade" -teos kertoo?

(R) "Kerro minulle sade" kertoo siitä, miten rakkaus yhtenä elementtinä ihmisessä tuo esiin uusia puolia ja saa ihmisen arvioimaan itseään uudelleen. Se on teos ihmisen uusiutumisesta ja siihen liittyvistä asioista. "Kerro minulle sade" on audiovisuaalinen abstrakti flamencoteos.

Teos sisältää myös perinteisempää flamenco.

Kaari Martinin internetsivuilla asia on kiteytetty hieman laajemmin:

"Kerro minulle sade" -teoksen seitsemässä episodissa lähestytään ihmistä muutoksen hetkellä, jolloin aika pysähtyy ja menettää merkityksensä. Se on visuaalisesti sykähdyttävä tarina rakkaudesta kaiken liikkeelle sysäävänä voimana ja osoitus flamencon rajattomasta muuntautumiskyvystä vahvojen tunteiden luoja. Teoksen naisia riepottelee ailahtelevainen, kepeä ja kuriton rytmi, joka ei seuraavassa hetkessä muuttua synkäksi rankkasateeksi."

Miten ja milloin teoksen idea lähti liikkeelle?

(K) Idea lähti liikkeelle veljeni Richard Kauton tauluista. Idea on ikivanha. Mietimme, millainen olisi sellainen teos, jossa saisimme yhdistettyä flamencon ja Rikun

maalaukset. Itse asiassa Rikun taulu ja oli mukana jo vuonna 2001 esitetyssä, yhdessä Katja Lundénin kanssa tehdyssä tanssiteoksessa Bernarda Alban talo. Prosessi on ollut pitkä. Vasta "Kerro minulle sade" -teoksen avulla pystyimme yhdistämään nämä taidemuodot teokseemme haluamallamme tavalla. Aloimme konkreettisesti työstämään teosta noin puolitoista vuotta sitten. Rakkaus keskeisenä teemana paljastui meille itsellemmekin, kun meidän oli pakko kiteyttää teoksen idea muutama selkeään lauseeseen. Teoksena "Kerro minulle sade" jatkaa ensimmäisen pidemmän teokseni (Flamencotanssijattaren muotokuva, 2000) linjaa. Monet isoimmista teoksistani ovat olleet juonellisia teoksia, joissa olen tanssinut rooleja. Nyt halusin tehdä teoksen, jossa saan tanssia omana itsenäni.

Millainen on ollut "Kerro minulle sade" -teoksen tekoprosessi?

(R) Yhteistyömme alkoi La Kalevalan (2003) myötä. "Kerro minulle sade" on neljäs yhteinen iso projektimme. Aluksi meillä oli käsikirjoitus: konstruktio siitä, mitä halusimme tehdä. Sitten kirjoitin runot. Runojen pohjalta lähdimme kehittämään ajatusta eteenpäin. Teoksen kiteyttäminen oli pitkä prosessi. Tekstit ja ensimmäiset sävellykset tehtiin viime keväänä Madridissa. Työskentelyssä on käytetty useita erilaisia metodeja, miltei kaikkea, mitä voi kuvitella. Yleensä päätämme ensin, mitä flamencolajeja käytämme, minkä jälkeen lähdimme hahmottelemaan musiikin ja koreografian rakennetta. Tästä syntyy musiikin ja koreografian runko. Sen jälkeen jatkamme arviointia ja kehitystä eteenpäin. Välillä musiikkia tehdään runojen pohjalta, välillä koreografia pohjalta. Toisinaan taas koreografia tehdään musiikin tai runojen pohjalta, ja niin edelleen. Tämä on

meille normaali työtap. Lopputuloksena on mielestämme rikas, räyteläinen ja loistava kokonaisuus. Työtavassa ei ole rajoituksia, sillä pystymme muokkaamaan musiikkia ja koreografioita koko ajan saavuttaaksemme molempia tyydyttävän lopputuloksen. Rajoja ei ole.

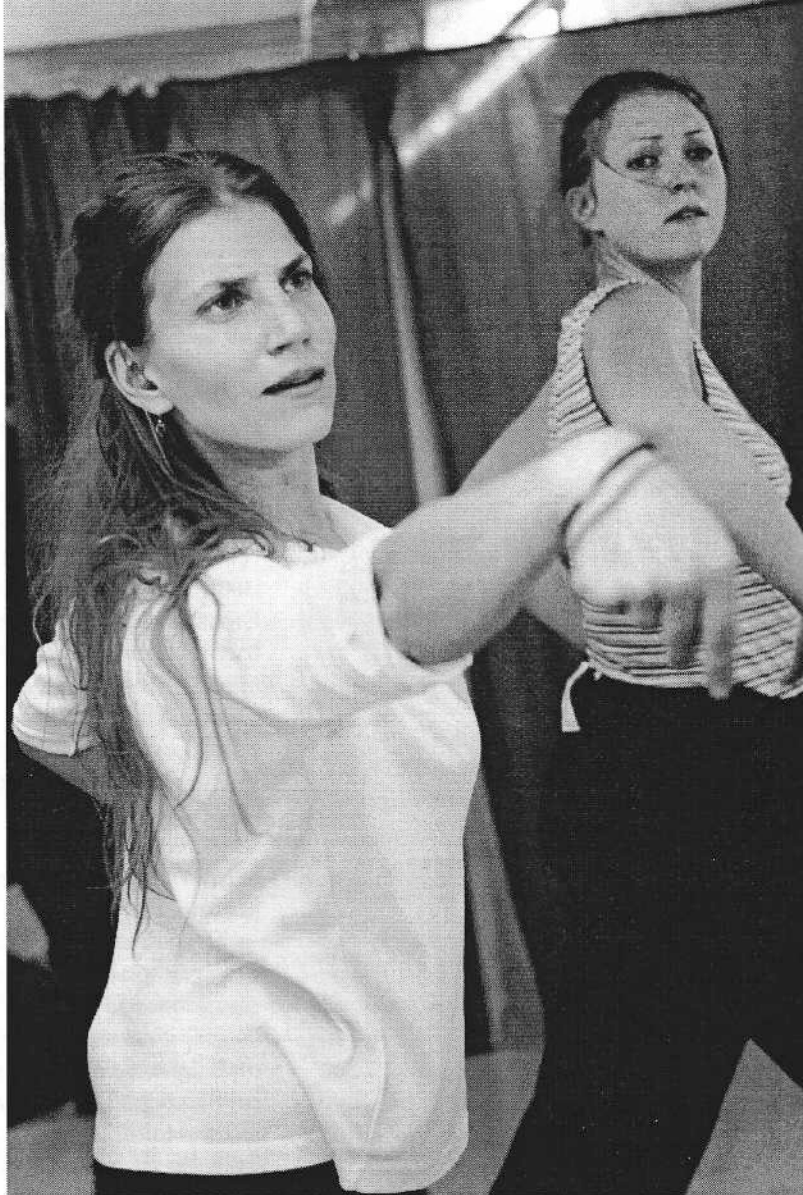
(K) Annamme toisillemme palautetta ja teemme työtä niin kauan, että olemme molemmat tyytyväisiä. Näin Roni osallistuu koreografioiden työstämiseen ja minä musiikin tekemiseen.

Raahaan videokameraa aina mukani, sillä kaikki ideat pitää saada heti nauhalle, muuten ne unohtuvat. Jos vaikka seitsemältä aamulla saan jonkun koreografiallisen idean, se pitää tallentaa heti. Joskus ideat lähtevät visuaalisista välähdyksistä.

(R) Työskentelen siten, että tallennan tekemäni musiikin heti, jotta voin kuulla välittömästi lopputuloksen. Minulla on jossain mittakaavassa ollut aina oma studio. Äänittäminen on oleellinen osa musiikintekoprosessiani. Se on työtap, jonka olen valinnut jo aikoja sitten.

(K) Luin lehdestä erään tanssi- ja koreografian haastattelun. Hän kertoi haaveenaan olevan musiikin sävellyttäminen teokseensa. Ymmärtääkseni hänellä on tuotantorahat ja teatteri käytössään. En ymmärrä, miksi musiikin sävellyttäminen täytyy olla pelkkä haave. Meillä ei ole käytännössä rahaa lainkaan, mutta silti tämä on kolmas omalle tanssiryhmälle tehty pitkä teos, mihin on sävelletty musiikki. Teoksen oman musiikin tekeminen on työläämpää, mutta mielestäni kaiken lähtökohta. Ronilla on myös paljon omia projekteja, jotka eivät liity mitenkään flamenco. Hän on muun muassa työstämässä parhaillaan omaa uutta levyä. Jos Ronilla ei olisi ollut aikaa tehdä musiikkia "Kerro minulle sade"-teokseen, olisin hankkinut musiikin tekijän jostakin muualta. Tai vaikka säveltänyt itse! En näe mitään huonoa siinä, että monet tekevät teoksia valmiiseen musiikkiin, jos biisit ovat hyviä ja äänisuunnittelu onnistunut. Uskon kuitenkin, että minulla ei henkilökohtaisesti ole paluuta valmiin musiikin käyttöön teoksissani. Aikaisemmin Espanjassa ajateltiin

Harjoitukset käynnissä. Kaari Martin (vas.) opastaa Ann Sehlstedtiä.

todella fundamentalistisesti flamencomusiikin suhteen. Nauhoitettu musiikki ei tullut kysymykseenkään. Nykyään valmista musiikkia käytetään sielläkin enemmän. Usein teos on kuitenkin mielestäni hajanainen, jos siinä on käytetty paljon eri esittäjien valmista musiikkia. Minulle on henkilökohtaisesti tärkeää, että teoksessa on yksi yhtenäinen musiikillinen linja.

(R) En voi kuvitella, että on mahdollista saavuttaa kokonaisuutta, kokonaisvaltaista tapaa käsitellä ja tehdä tanssia, jos musiikki valitaan suoraan levyhyllystä Jos niin tehdään, silloin musiikista tulee kuin elokuvan tausta, irrallinen kokonaisuus. Jos musiikki sävelletään esimerkiksi johonkin elokuvan kohtaukseen, musiikki käy dialogia sen tietyn aiheen tai asian kanssa jatkuvasti, ja kokonaisuus toimii. Pyrin aina tekemään musiikin Kaarin lii-

kekieleen sopivaksi. Yritän säveltää Kaarin hulluimmatkin koreografiset ideat musiikiksi. Se on ihan eri asia kuin se, että ottaisin esimerkiksi Beatlesin levyn hyllystä ja alettaisiin tanssimaan sen tahtiin.

(K) Täytyy muistaa, että ajattelen työtäni ja koreografioitani musiikin kautta. Minulla ei ole satubalettitaustaa. Alunperin minusta piti tulla konserttipianisti. Minulle musiikki on kaiken lähtökohta. Jos minulla olisi aikaa, varmaan säveltäisin itsekin. Ehkä joskus kokeilen sitäkin, jotta olen jo säveltänyt! Musiikkia ja flamencotanssia ei voi erottaa. Tanssija on flamencossa konkreettisesti musiikki-instrumentti. En mielelläni tee musiikillisia kompromisseja opettaessani flamenco. Joskus kitaristin saaminen paikalle ei kuitenkaan ole mahdollista. Minusta on huolestuttavaa, erään kollegani sanoja lainatakseni, että Suomessa on

kasvamassa flamencosukupolvi, jolla ei ole mitään tietoa, kokemusta tai ymmärrystä elävästä flamencomusiikista. Flamencon pohjakoulutus kun kuitenkin perustuu musiikkiin ja laulun tuntemiseen.

(R) Koko taiteenlajin perusta on siinä, että musiikki reagoi tanssiin ja tanssi musiikkiin. Alunperin flamencoa tehtiin yhdessä, siinä hetkessä. Tässä tapauksessa teemme töitä yhdessä studiossa ja harjoituksissa.

(K) Toisaalta, Bernanda Alban talossa käytimme Estrella ja Enrique Morenten tuotantoa, valmista musiikkia. Oli vaikeaa löytää sopivat biisit, soundit olivat niin erilaisia. Äänisuunnittelija Ilari Suonpään ja Katja Lundénin kanssa työstimme äänimaailman ja mielestäni lopputulos oli aika onnistunut, ottaen huomioon että musiikki oli valittu eri levyiltä.

(R) Hyviä muusikoita ja yhteistyökumppaneita löytyy varmasti. Ainoa este on se, jos ei halua antaa periksi omille näkemyksilleen, se tarkoittaa sitä, ettei halua löytää yhteistyökumppania.

(K) En ole tehnyt työtä vain Ronin kanssa, vaan useiden eri muusikoiden kanssa. Kaikkien kanssa yhteistyö on ollut todella hedelmällistä. "Kerro minulle sade" on kansainvälinen projekti. Ryhmän kokoaminen vaatii itsepäisyyttä. Jos haluan tietyn henkilön teokseeni, niin teen kaikkeni, että saan hänet. Menen vaikka siivoamaan, että saan rahat haluamani henkilön palkkaamiseen.

(R) Jos Suomesta ei löydy sopivaa, niin sitten etsitään paras mahdollinen jostain muualta. Ajattelin esimerkiksi, että Falo olisi todella sopiva ja paras mahdollinen tähän teokseen. Saimme hänet.

(K) Me kaikki olemme EU:n sisällä. Se mahdollistaa vapaan liikumisen ja helpottaa asioita käytännössä. Kyllä muusikoita löytyy. Se on vain tahtokysymys. Teen töitä flamencomuusikoiden kanssa ja ei-flamencomuusikoiden kanssa. Flamencon on useille muusikoille todella vaikea laji. Toisaalta, välttämättä flamencomuusikoiden kanssa ei pystyisi tekemään "Kerro minulle sade"-teokseen musiikkia. Musiikin tekijän täytyy tuntea musiikkia laaja-alaisesti. Roni lähestyy flamencoa eri kautta. Hän käsittelee *letraa* lauluna, musiikkina samalla lailla kuin mitä tahansa musiikkia.

"Kerro minulle sade" esitetään nauhoitetulla musiikilla. Tietenkin käyttäisin eläviä muusikoita esityksissä, jos se olisi mahdollista. Aina se ei kuitenkaan ole. Kyse ei läheskään aina ole rahasta, vaan aikatauluista, prioriteeteista ja taiteellisesta tasosta. Ehkä voimme myöhemmin järjestää esityksen, jossa esimerkiksi Falo on mukana lavalla.

Aiemmin Compañía Kaari Martinin teoksissa on nähty ainoastaan suomalaisia flamencotanssijoita lukuun ottamatta ruotsalaista Máximo Martinia, joka tanssi teoksessa "Bernarda Alban talo". Nyt valitsitte työryhmään ruotsalaiset tanssijat ja espanjalaisia muusikoita. Miten maan rajoja ylittävä yhteistyö onnistuu?

(K) Sillä ei ole mitään merkitystä, minkä maalainen teokseni tanssija on. Olen valinnut Beata Alvingin ja Ann Sehlstedtin teokseeni yksinkertaisesti siitä syystä, että he ovat erinomaisen taitavia flamencotanssijoita. Esimerkiksi Beataa olen ihaillut tanssijana jo kauan. Minulla on paljon opittavaa häneltä. Toivoin pitkään, että saisin tehdä hänen kanssaan laajempaa yhteistyötä. Nyt se onnistui. Toki olemme tehneet yhdessä hajanaisia keikkoja aikaisemminkin, viimeksi tänä syksynä esiinnyimme

Ruotsin Rättvikissä, jolloin myös Ann Sehlstedt oli mukana. Silloin ohjelmistossa oli tanssia Manuel de Fallan musiikkiin Dala Sinfonietan säestämänä. Tuntuu luonteelta tehdä ruotsalaisten kanssa yhteistyötä. Olen ollut Ruotsissa keikoilla ja opettanut Tukholman Danshögskolanissa. Sinne olen menossa jälleen tammikuussa 2006 opettamaan. On siis aivan luonnollista harjoitella "Kerro minulle sade"-teosta Tukholmassa ennen ensi-iltaa. Olisin voinut pyytää teokseeni tanssijat Espanjastakin. Minua kiinnostaa kuitenkin teoksen skandinaavinen ulottuvuus. Se on mielenkiintoista. Jos ruotsalaiset ovat yhtä hyviä kuin espanjalaiset, minulle perustellumpaa on valita ruotsalaiset tanssijat. Nyt eletään vuotta 2005. Ei ole enää välttämättömyyttä, että tanssija on espanjalainen.

Itse asiassa teoksessa on muusikoita viidestä eri maasta, ei vain Suomesta ja Espanjasta. Falon musiikkia olen ihaillut jo pitkään. Ramón Maronier itse asiassa taisi tutustuttaa minut siihen aikoinaan. Falo on loistava tulkitsija! Mutta laulajankaan ei tarvitse olla espanjalainen, jos hyvä laulaja löytyy lähempää. Mielestäni suomalaisen flamencon tasoa pitäisi alkaa verrata aina espanjalaiseen tasoon, eikä niin että suomalaiset flamencot tekevät vertailua vain keskenään. Suomalaiset pärjäävät vertailussa koreografisesti ja sisällöllisesti jo nyt. Tekniikassa, flamencon tuntemuksessa ja flamencon liikekielen sisäistämisessä on sen sijaan vielä tekemistä.

(R) Beata ja Ann ovat mukana, koska he ovat parhaat mahdolliset tanssijat tähän teokseen. Samoin esimerkiksi Pablo Suárez ja Falo ovat mukana, koska he ovat parhaat mahdolliset muusikot tähän teokseen. Samoin perustein mekin teemme työtä yhdessä. Se, että olemme naimisissa, ei liity tähän.

(K) Meidän tapauksessa on positiivinen asia, että ollaan naimisissa ja tehdään työtä yhdessä. Totta kai meillä oli alussa vaikeuksia sopeutua toistemme työtapoihin. Täytyi vähän sovitella palasia yhteen, sillä olimme molemmat tottuneet tekemään itsenäisesti omia teoksia. Negatiivisena

Beata Alving on Ruotsin merkittävimpiä flamencotanssijoita. Taustalla Kaari Martin.

piirteenä voi kai sanoa, ettei meillä ole olemassa vapaa-aikaa, se pitää väkisin ottaa.

Tätä työtä ei voi tehdä sitoutumatta siihen täysin. Joutuu olemaan todella itsepäinen pärjätäkseen tällä alalla.

(R) Ala vaatii kohtuutonta omistautumista, ennen kuin pystyy saamaan aikaiseksi jotain todella pysyvää ja vaikuttavaa.

Millaisia käytännön asioita liittyy flamencotanssiteoksen tuottamiseen ja tekemiseen Suomessa?

(R) Oli se sitten Suomi tai mikä muu maa tahansa, käytännössä tällaisen teoksen tekeminen on 99-prosenttisesti käytännön asioiden hoitamista. Musiikin, koreografoiden ja taiteen luominen ja työstäminen vie vain murto-osan ajasta. Esimerkiksi jonkun sävellyksen tekemiseen saattaa kulua vain puoli tuntia. Äänittämiseen, editoimiseen, miksaamiseen ja muihin teknisiin asioihin saattaa mennä esimerkiksi kolme kuukautta.

(K) Koreografioiden luominen on helppoa etenkin silloin, kun musiikki on hyvää. Ideat tulevat nopeasti. En koskaan joudu "vääntämään" koreografioita väkisin. Toinen asia on, kuinka paljon jää aikaa harjoitella ja keskittyä koreografioihin kaikkien käytännön asioiden hoitamisen keskellä. "Kerro minulle sade" -teoksessa meillä ei ole erikseen tuottajaa tai manageria. Toki saamme apua ja neuvoja useilta eri tahoilta. Jos johonkin teokseen hankitaan tuottaja, hänen täytyy olla yhtä sitoutunut teokseen kuin sen tekijät. Jos tuottaja ei ole sitoutunut, hänen työllään ei ole mitään arvoa. Tuottajaharjoittelijoiden koulutukseen menee yleensä enemmän aikaa kuin siihen, että hoitaisi asiat itse. Joskus on sattunut esimerkiksi tiedotteissa aika pahoja virheitä ja noloja tilanteita, kun vääriä tekstejä ja informaatiota on mennyt vääriin paikkoihin. Olen oppinut kantapään kautta, että kannattaa aina itse tarkistaa kaikki promotekstit ja ilmoitukset ennen niiden julkaisemista. Onneksi Compañía Kaari Martinin johtaminen on nykyään kaksissa käsissä – minun ja Ronin. Enää ei tarvitse tehdä kaik-

kea yksin. Teokset eivät synny tuosta vain. Se vaatii aikaa ja organisointia. Mutta laadusta ei saa tinkiä. Kun tekee koreografian työtä, suuri ongelma on pitää oma tanssillinen tasonsa korkealla, koska kaikki vie niin paljon aikaa.

(R) Samoin, silloin kun säveltää ja tekee musiikkia, oma harjoittelu-aika on todella vähissä.

(K) Toisaalta riippuu paljon ryhmän tasosta, kuinka paljon koreografioiden harjoittamiseen menee aikaa. Tärkeintä on tanssijan sitoutuminen siihen, mitä tekee. Tämän takia minulle on nykyisin tärkeää, että ryhmäni tanssijat tanssivat ammatikseen, koska silloin suhtautuminen ja sitoutuminen teokseen on aivan toista luokkaa. Toki tunnen muutaman tanssijan, jotka ovat todella taitavia, vaikka he tekevätkin päivätyönään ihan muita asioita. Mutta minulle on tärkeää saada luoda omaa flamencoja ja toteuttaa omia visioitani. Jotta lähtisin tällä hetkellä johonkin projektiin vain tanssijana, koreografian pitäisi olla todella mielenkiintoinen. Uuden oppiminen kiinnostaa, mutta pelkkänä klooni-instrumenttina tanssiminen ei. Tanssijan persoona on minulle todella tärkeä, pelkkä taitavuus ja kaunis liike eivät riitä. Olen valmis kestämään vaikka mitä hulluja jos he osaavat hommansa ja tekevät sen puhuttelevasti.

Mitä haluaisitte kertoa Letran lukijoille?

(K) Suomalaiset ovat olleet rohkeita ja tehneet omaperäistä flamencoja, nykyflamencoja. Täytyy kuitenkin muistaa, että flamencon perustat ja perinne täytyy ensin osata ja hallita, ennen kuin voi tehdä modernia flamencoja. Opinnoissa ei saisi edetä liian nopeasti perusasioiden edelle.

(R) Vastuu on aina oppijalla itsellään. Jokaisen täytyy itse etsiä ja löytää, oppia ja kokea nämä asiat.

(K) Tie on pitkä. Itse asiassa loputon! Myös minä teen edelleen tanssikeikkoja, jolloin tanssin perinteistä flamencoja. Sitä puolta minussa on vain nähty vähemmän Suomessa viime vuosina. En vain jaksa enää kuunnella iänikuista keskustelua ja puristista asennetta siitä, että folk-

loreen ei pitäisi koskea. Flamenco ei ole folklorea! Flamenco on alusta asti ollut fuusiota useista eri asioista ja tyyleistä. Siitä vain osa on folklorea. Flamenco kehittyä edelleen, mikä on täysin luonnollista. Jos flamencoon suhtautuu puristisesti, pitää pystyä perustelemaan miksi ei samantien suhtautuisi kaikkeen taiteeseen puristisesti. Puristin logiikalla voidaan ajatella, että Pablo Picassonkin olisi pitänyt maalata koko ikänsä vain kukka-asetelmia!

(R) Perinteet täytyy tietienkin tuntee. Picasso maalasi ensin kukka-asetelmia ja teki sen jo 14-vuotiaana äärettömän taitavasti. Siksi hänestä kehittyi suuri taiteilija.

(K) Espanjalaiset toistavatkin usein vanhaa sananlaskua: ei voi aloittaa talon rakentamista katosta, vaan talon rakennus pitää aloittaa perusteista. Sama pätee flamencosakin.

Mutta Ronilla on vielä asiaa...

"Bob Dylania vuodelta 1966 siteeraten: Pitäkää mieli kirkkaana ja pitäkää aina mukana hehkulampua!"

Compañía Kaari Martin:

Kerro minulle sade

Savoy-teatteri 16.2.2006 klo 19

Koreografia: Kaari Martin

Runot ja musiikin sävellys: Roni Martin

Ohjaus ja käsikirjoitus: Kaari ja Roni Martin

Maalaukset: Richard Kautto

Tanssi: Compañía Kaari Martin: Beata Alving, Kaari Martin, Ann Sehlstedt

Muusikot: mm. Roni Martin, Ramón Maronier, Kaari Martin, Rafael Jiménez "Falo", Pablo Suárez, Arcadio Marín

Puvustus: Teresa Ackalin

Valaistus: Hannu "Vinski" Viholainen

Tuotanto: Compañía Kaari Martin / Savoy-teatteri

www.kaarimartin.net

www.ronimartin.net

Liput: 20 €/18 €, Lippupalvelusta

Fuerza Flamenca!

Unicefin kanssa yhteistyössä toteutettu hyväntekeväisyyskonsertti nepalilaisten tyttöjen hyväksi Gloriassa 30.10.2005.

Gloriassa nähtiin otteita suomalaisesta flamencosta – nykyflamenco, perinteisempää, flamencoteatteria, fuusiota ja näiden välimuotoja. Esiintymässä oli flamencon harrastajia ja ammattilaisia sekä hyvin svengaava bändi.

Marianna Verdecia ja **Samps Peltonen** tanssivat illan ensimmäisinä arvokkaan ja romanttisen sevillanaksen. Puhdas ja huoliteltu liike oli kaunista katsella. Tanssijoiden hetkessä oleminen ja arjen unohtaminen oli sitä luokkaa, että tuntui kuin olisi katsonut vanhaa elokuvaa.

Lotta Lantto ja **Anne Virtanen** esittivät Virtasen tekemän koreografian **Mayte Martinin** siguriyas-kappaleeseen "www.elpena.com". Koreografia oli hyvin ajateltu mieleenpainuvine yksityiskohtineen (mm. siisti lavalle tulo ja poistuminen), mutta välillä muodostelmissa korostui liikaa symmetria ja hiottu virheettömyys. Toisaalta koreografian persoonallinen jälki ja linjakkuus näkyi markkeerauksissa ja pirueteissa. Rytmisesti ja teknisesti varmat tanssijat eivät kuitenkaan tuntuneet

täydentävän toisiaan tarpeeksi, vaikka kyseiseen kappaleeseen sopikin hienovaraisempi tulkinta. Jäin kaiipaamaan "sitä jotakin" flamencon ruutia, tai edes herkkyyttä – etenkin Lotta Lantolta, joka on teknisesti taitava tanssija ja jolta irtoaisi varmasti enemmänkin persoonallisuutta.

Erika Alajärven oppilaat tanssivat **Carmen Linareksen** itkettävän ihanan bamberaksen. Kappaleen käynnistäminen oli ennennäkemättömä touhu, tanssijaparit joutuivat ravaamaan edestakaisin lähtöasemiin ja takaisin verhoihin pariin kertaan. Pelkkä musiikin kuuleminen suuressa tilassa riitti nautinnolliseen kokemukseen, ja silmä lepäsi katsellessa viehkeitä tyttöjä bata de colissaan.

Marianna Verdecian Las Flamenca-ryhmä on saanut uutta verta; kokonaisuus oli energinen ja hiottu. **Katja Savolaisen**, **Alina Sinivaaran** ja Verdecian tomera ja ilmeikäs meininki jäi tällä kertaa mieleen. Piruetit olivat puhtaita, käsivarret kannateltuja ja koputukset kohdallaan. Mutta eikö tämä ryhmä selviäisi hieman haastavammastakin rytmikasta?

Laura Vilhosen malagueñas-koreografian esittivät hänen itsen-

sä lisäksi **Hanna Apunen** ja **Maija Kansanaho**, **Antonia de Córdoba**, **Vesa Jaakolan** ja **Karo Sampe-lan** säestämänä. Useamman kerran yhdessä esiintynyt kolmikko esitti malagueñasin viehkeästi ja musiikkiin sopivalla hengellä. Yhteistyö alkaa näkyä – yhteys välittyi ajoittain yleisöön asti. Myös erityislahjakkaat lapset ja kehitysvammaiset flamencotanssijat ovat kehittyneet huomattavasti viime näkemästäni! **Miro Leppälän** vähäeleinen, mutta vakuuttava lavalla oleminen on lupaavaa. **Milena Urmas** tanssi **José Mercén** alegríaksen persoonallisella tyyllillään. Yksittäisten kappaleiden ja teosten uudelleen esittämistä tulisi suosia enemmän, jotta ne saisivat elää ja kehittyä sen sijaan, että ne haudataan yhden esityskerran jälkeen. Urmaksen señoras-ryhmä tanssi vahvasti itämaisvaikutteisen kappaleen, jossa etenkin **Eija-Liisa Linnapuomi-Kanervan** karisma pääsi oikeuksiinsa.

Roni Martinin lausuma ja kailenlaisia luokituksia kaihtava surrealistishenkinen runo onnistui rauhoittamaan yleistä hälinän ilmapii-riä ja alusti hyvin **Kaari Martinin** tanssia;

*Kerro sydämessä tuulee
Pesin lattiat ja avasin ikkunan.
Likaiset verhot velloivat tuulessa kuin
kärsien jokaisen puuskan hiljaisina.
Nämä viime viikkojen matalapaineet
saivat tämän huoneen sykkimään
liian paikoillaan.
Nyt teen tuleville kesille pesää.*

Runon pohjalta sävelletty kappale on Roni Martinin käsialaa ja osa "Kerro

Sivun yläaidan kuvissa Tanssikoulu Blue Flamencon kasvatteja. Vasemmassa kuvassa Sonja Lehto, oikeassa Heidi Loikala ja Annica Alessi. Oikealla Marianna Verdecia ja Samps Peltonen loistavat vauhdikkaassa huivi-sevillanaksessa. Kuvat: Auli Kaartinen.

minulle sade"-teosta. Kappaleen on tulkinut pianisti **Pablo Suárez**, joka tuntee flamencon lisäksi myös klassisen musiikin ja jazzin. Kaari Martinin tanssi on musikaalista ja oivaltavaa. Liikekieli on yhtä laadukasta kuin täsmälliset, vivahteikkaat, vuoroin sivaltavat ja perkussiiviset koputukset, jotka istuvat musiikkiin kuin sanoen kaiken tarvittavan. Ainakaan Martin ei kalastele yleisön hyväksyntää keimailevalla tyylillä tai turhan prameilla asuilla, vaan meininki on enemmänkin pelkistettyä, *seco*. Siitä huolimatta tämän illan esitys ei ihan lunastanut ansaitsemaansa paikkaa mielessäni, johtuneeko sitten illan tunnelmasta, joka olisi voinut olla tämäntyyppiselle teoksel-

le paremminkin virittynyt. Tai ehkä olisin kaivannut hieman lisää antautumista tanssille, mausteita mukaan.

Katja Lundénin La Máscara-teoksesta esitettiin kaksi kappaletta. Musiikin valinta on erityisen onnistunut. Ensimmäinen oli riipaiseva **El Pelen** ja **Vicente Amigon** "Hable con ella", joka on tuttu **Pedro Almodóvarin** samannimisestä elokuvasta. Tanssijat astelevat jonossa paikallaan orjallisesti naama peruslukemilla lavan takaosassa, kuin kuvastaen massayhteiskunnan välinpitämättömyyttä. Jonosta astuu kuin satumanvaraisesti yksi kerrallaan etualalle tanssimaan soolon. Tanssijat ovat kuitenkin oranssiin puettuja. Tätä mukavasti askarruttavaa yksityiskohtaa mietin jäkikäteenkin, ja kysymys saakin jäädä auki. **Maura Martinin** vilpiton ja rehellinen ilmaisu täsmällisine koputuksineen oli nautittavaa katseltavaa. Toisessa kappaleessa oli maailmanlopun meininkiä: **Camarónin** *siguiriyas* por *bulerías* "Dicen de mí". Lundénin ilmaisu on tarpeeksi vahvaa ja puhuttelevaa synkempääkin flamencolaulua tulkitsemaan, mutta valitettavasti tämän illan koosteessa moni tanssija jäi tämän varjoon. On ongelmallista kun yksi hahmo nousee voimakkaasti esiin; siinä kärsii helposti kokonaisuuden harmonia ja uskottavuus.

Viimeisenä, muttei todellakaan vähäisimpänä mielikuvituksellinen Grupo Cerbero, joka koostuu sielukkaasta flamencokitaristi **Chiquistä**, irrottelevasta basisti **Dile Kolasesta** sekä tyylitietoisesta ja täsmällisestä perkussionisti **Karo Sampelasta**. Ei siitä mihinkään pääse, että flamencon tunnelman riittää luomaan kaksi taitavaa ja leikkisää palmeroa: illan herkkukohtia olivat Karo Sampelan ja Chiquin palmakset. Meno oli välillä niin hyvää, että oli vaikea olla hyppäämättä tanssimaan. Chiqui ei turhia pidätellytkään vaan tanssi *pataitan* Pokalla ja Gracialla!

Ailin Bayaz

Milena Urmaksen Señoras-ryhmä antoi esimerkin kypsästä karismasta (ylh.). Erika Alajärven oppilaat loistivat hehkeässä bamberaksessa (kesk.). Anne Virtanen ja Lotta Lantto esittivät Virtasen *siguiriyas-koreografian* (alh.).

Flamencon varhaisvuosilta

TEKSTI: ARJA HAAPAKORPI

KUVAT: AULI KAARTINEN

Pimeänä marraskuun perjantai-iltana Penã Flamenca de Helsinki pullisteli kaikenikäistä helsinkiläistä flamenco-kansaa. Peñalle oli tällä kertaa koontunut keskimääräistä enemmän sellaista väkeä, joka oli ollut asian äärellä jo muutama vuosikymmen sitten.

Lyhyet, mutta tukevat historian siivet havisivat, kun aficionadot ryhtyivät muistelemaan helsinkiläisflamencon varhaisia vaiheita ja erityisesti **Anneli Urosen** elämäntyötä sen parissa. Historian esille manaamisen operaattorina toimi **Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva**. Esillä oli Annelin ja Eija-Liisan kokoamia lehtileikkeitä, kuvia, pääsylippuja yms. aineistoja 1970-luvulta lähtien ja videotallenteita vuodesta 1980 lähtien. Perusaineisto helsinkiläisflamencon museon perustamiseen oli paikalla. Lehtileikemäpin ensimmäisessä osassa vi-lahtelivat Anneli Uronen mustassa peruukissaan ja **Reima Nikkinen**; arvosteluja olivat tehneet nykypäivänäänkin tutut Helsingin Sanomien toimittajat **Irma Vienola-Lindfors** ja **Auli Räsänen**, sekä myös jo eläkkeelle siirtynyt **Suzanne Järnefelt**.

30 vuotta flamencotanssia opettanut Anneli Uronen saapui itse paikalle kertomaan tarinoita flamen-

con varhaisvaiheista. Opin hän kävi hakemassa Espanjasta aina kesäisin ja välitti sen suomalaisoppilailleen; espanjalaisopettajat eivät tuohon aikaan Suomeen eksyneet. Kiinnostus flamencoon Suomessa oli kuitenkin yleistä, sillä kaikkiin näytöksiin riitti aina yleisöä.

Videot olivat näyttävän, jopa paikoin mahtipontisen flamencon juhlaa: niukasta modernista ilmaisusta ja pelkistetyistä asuista ei ollut vielä tietoaakaan. 80-luvun tyyllillä oli oma muotonsa myös flamencossa, kuten kaikki Sauran flamencoelokuvia katselleet tietävät. Leveät helmat ja värikkäät frillat hulmusivat, kun tanssijan jalka nousi tiheään niitä esittelemään. Anneli Urosen tanssiryhmän esityksistä nähtiin ensin klassiseen musiikkiin tehtyjä tanssiovituksia: **Ravelin** Bolero ja **Bizet'n** Carmen, jotka esitettiin nauhamusiikkiin. Videolla nähtiin myös sinfoniaorkesterin säestämää tanssia **Manuel de Fallan** musiikkiin. Flamencon lisäksi nähtiin jotaa eli aragonialaista kansantanssia.

Muusikot ja elävä musiikki olivat jo alusta lähtien mukana flamencossa, mm. **Ari Salinilla**, flamencokitaran uranuurtaja Suomessa, sekä **Ossi Aaltosella** oli myös sooloja esityksissä. Laulusta huolehti Espanjasta Suomeen muuttanut **Manolo Uriel**, joka muutti takaisin 1989 Espanjaan ja kuoli sittemmin. Manolon tilalle saatiin **Antonia de Córdoba**.

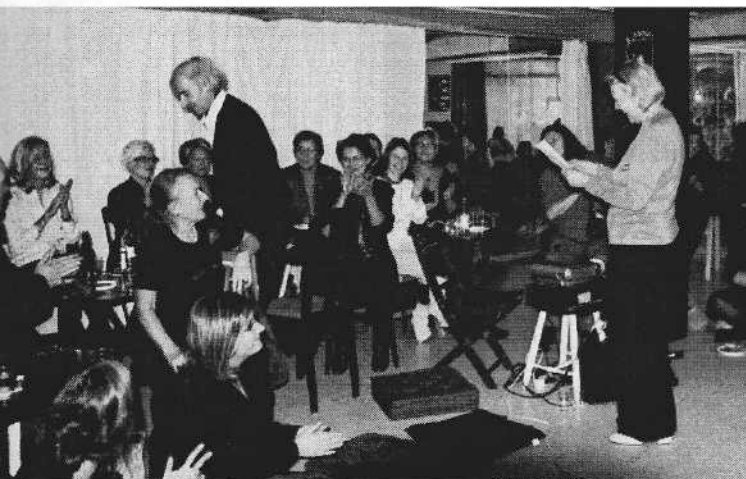
Vuosien 1980 ja 1992 välillä järjestettiin kaiken kaikkiaan 24

näytöstä, jotka organisoiitiin Anneli Urosen kannatusyhdistyksen kautta. Tanssiryhmä hajosi vuoden 1992 kokoillan näytöksen jälkeen tyyppillisistä eri elämänvaiheisiin liittyvistä syistä: naimisiin menot, ulkomaille muutot ja lapsikatraan kertymiset. Anneli on kuitenkin esiintynyt muiden tanssijoiden kanssa pienemmissä kokoonpanoissa tämänkin jälkeen, ja hän myös opettaa vielä, esimerkiksi vuoden 2006 kevätkaudella kastanjettien soittamista.

Videolla tanssineen Pepen kohta-lo herätti uteliaisuutta peñan väessä: kuka oli tuo tumma mies, joka tanssi kuten liekit nuotion? Tiedustelu helsinkiläisflamencon kävelevälle tietopankille Eija-Liisalle, tuo valaistuksen mysteeriiin. Suomessa lapsuutensa ja nuoruutensa eläneen **Pepe Ruizin** (oikeasti José-Ignacio) isä oli espanjalainen ja äiti suomalainen. Isä toi nuorukaisen Annelin tunnille ja hän debytoi tanssijana 17-vuotiaana, vuonna 1982. Vuoden 1992 jälkeen Pepe ei enää esiintynyt: hän meni naimisiin ja sai pari lasta.

Flamencon varhaisvuodet -ilmat täytti odotukset helsinkiläisflamencon historiamuistelusta ja mukavasta yhdessäolosta. Kiitos Annelille ja Eija-Liisalle sekä muille järjestäjille.

Anneli Uronen (kuvassa vasemmalla, istuen) veti peñan täyteen väkeä.

Fernando Galánin opissa

Fernando Galán - viihdyttäjäveikko syntymästä asti

Fernando Galán suostui mielellään Letran haastatteluun, hänet näkikin Helsingin vierailunsa aikana useamman kerran Letran vanhoihin numeroihin syventyneenä. Galán on käynyt Suomessa useamman kerran ja opettanut flamenco napapiirillä asti. Helsingin kurssin jälkeen hän matkustaa Ouluun, jonne hän saapuu kevättalvella uudelleen ryhmänsä kanssa. Hän ei kutsu ryhmäänsä *compañtaksi*, vaan pienimuotoisesti *cuadroksi*. Se koostuu hänen lisäkseen naistanssija **Ana Galánista**, miestanssija **Mawista**, sekä kitaristi **Javier Pationosta** ja laulaja **Miguel Rocendosta**. He esittävät flamenco sellaisenaan, ammattimuusikoiden ja -tanssijoiden yhdessä rakentamia biisejä ilman sen kummempia taitteellisia horisontteja.

Sitten päästään herkulliseen aiheeseen: esikuvat ja suurimmat innoittajat. Galán mainitsee lempi-artisteikseen **Montserrat Cortésin**, **Vicente Amigon** ja **Estrella Morenten** suoralta kädeltä. Hän pitää myös **La Tanan** tangos- ja bulerías-laulusta. Suosikkitanssijoita ovat **Antonio Canales** ja naistanssijoista **Eva Yerbabuena**. Hän innostuu kertomaan **El Pipan** häistä, jossa "La Eva" tanssi hitaan ja sensuellin *tangos de Granán* puoli kuudelta aamulla. Seuraavan viikon ajan se oli ollut palava puheenaihe Jerezissä.

Galán on tanssinut 9-vuotiaasta asti ja aina tiennyt haluavansa tanssia. Ainoa tanssiin liittymätön työkokemus hänellä on kartonkitehtaasta. Hän on esiintynyt ykköstanssijana Ballet Albarizuela -ryhmässä usean vuoden ajan. Hänellä on laaja tuntemus Espanjan alueellisista tanssityyleistä ja vuosikausien opiskelu- ja esiintymiskokemusta tanssilajeista kuten *escuela bolera*, *clásico español*, *estilizada*, *valencianas* ja *jota*. Jälkimmäistä hän kuvailee voimaa

vaativaksi karakteritanssiksi, jossa painopiste on alhaalla, mutta liike on ilmavaa ja tilassa ylöspäin liikkuvaa. Sen vaikutteita nähdään flamenconakin, muun muassa alegríaksessa näkee usein jotasta lainattuja askelia. Klassista balettia hän treenaa yhä muutaman kerran viikossa, puhtaasti rakkaudesta *clásicoon*. Hän on myös innostunut teatterista, ja muistelee mielellään zarzuelaa (espanjalainen operettimuoto), jossa hän tanssi **Joaquín Grilon** kanssa. Grilo oli härkätaistelija ja Galán härkä! **Javier Latorren** paljon kehuissa, humoristisessa mutta kunnianhimoisessa, lähestulkoon kaikki palot esittävässä "Rinconete y Cortadillo" -teoksessa Galán on *el chulito*, naisia pahoinpitelevä machomies. Galán muistelee niitä aikoja huvittuneena ja muistelee miten vaikeata oli vetää tuplapiuruetteja toinen silmä merirosvolapun peitossa! Teoksen harjoitteluvaiheessa tanssijat kävivät viikoittain teatteritunneilla, joita Galán jatkaa yhä. "Viihdyttäjäveikko minussa on ollut syntymästä asti, mutta olen myös draaman ystävä ja haaveilen romanttisesta roolista, jossa saisin olla rakastunut hupsu, *un tonto enamorado*".

Galán painottaa flamencotanssin opiskelussa laulun tärkeyttä ja on pyrkinyt järjestämään asian niin, että tanssikurssille osallistuvat käyvät myös laulukurssin – ei tullakseen soolotähdiksi, vaan oppiakseen flamencon rakenteesta. Hän asettaa itsensä ulkomaalaisen flamencon opiskelijan asemaan: "voisin alkaa opiskella intialaista musiikkia, kun siihen on rytmiset edellytyksetkin, ja oppia tanssimaan sitä jossakin määrin oikein. Mutta jos en ymmärrä hölkäsen pölystä, mistä laulaja laulaa, niin ei siinä oikein olisi järkeä!"

Ailin Bayaz

Marraskuun piristysruiske

Fernando Galán on vieraillut Suomessa useaan otteeseen kuluneiden vuosien aikana. Hänet on opittu tuntemaan erityisesti Oulussa ja Turussa helposti lähestyttävänä opettajana, jonka opetukseen suomalaisilla harrastajilla on matala kynnyks. Tällä kertaa Fernando saatiin Suomenmatkansa yhteydessä piipahtamaan myös Helsingissä, jossa hän piti viikonlopun tiiviskurssin kahdelle ilahduttavan täyteen varatulle ryhmälle.

Nyt kun Helsingin Tanssiopistokaan ei enää moneen vuoteen ole tuottanut Suomeen espanjalaista opettajaa, on mielestäni erityisen tärkeää ja hienoa, että Peña sai järjestettyä opettajan, jonka tiiviskurssia mainostettiin juuri niille harrastajille, joilla ei ole vielä kokemusta espanjalaisen opettajan tunneilta.

Fernando Galán tarjoaa pehmeän laskeutumisen andalusialaiseen opetustyyliin: hän on tarpeeksi autenttinen, jotta ensikertalaisetkin

Fernando Galánin opissa

Fernando Galán - viihdyttäjäveikko syntymästä asti

Fernando Galán suostui mielellään Letran haastatteluun, hänet näkikin Helsingin vierailunsa aikana useamman kerran Letran vanhoihin numeroihin syventyneenä. Galán on käynyt Suomessa useamman kerran ja opettanut flamenco napapiirillä asti. Helsingin kurssin jälkeen hän matkustaa Ouluun, jonne hän saapuu kevättalvella uudelleen ryhmänsä kanssa. Hän ei kutsu ryhmäänsä *compañíaksi*, vaan pienimuotoisesti *cuadroksi*. Se koostuu hänen lisäkseen naistanssija **Ana Galánista**, miestanssija **Mawista**, sekä kitaristi **Javier Pationosta** ja laulaja **Miguel Rocendosta**. He esittävät flamenco sellaisenaan, ammattimuusikoiden ja -tanssijoiden yhdessä rakentamia biisejä ilman sen kummempia taitellisia horisontteja.

Sitten päästään herkulliseen aiheeseen: esikuvat ja suurimmat innoittajat. Galán mainitsee lempi-artisteikseen **Montsé Cortésin**, **Vicente Amigon** ja **Estrella Morenten** suoralta kädeltä. Hän pitää myös **La Tanan** tangos- ja bulerías-laulusta. Suosikkitanssijoita ovat **Antonio Canales** ja naistanssijoista **Eva Yerbabuena**. Hän innostuu kertomaan **El Pipan** häistä, jossa "La Eva" tanssi hitaan ja sensuellin *tangos de Granán* puoli kuudelta aamulla. Seuraavan viikon ajan se oli ollut palava puheenaihe Jerezissä.

Galán on tanssinut 9-vuotiaasta asti ja aina tiennyt haluavansa tanssia. Ainoa tanssiin liittymätön työkokemus hänellä on kartonkיתהtaasta. Hän on esiintynyt ykköstanssijana Ballet Albarizuela -ryhmässä usean vuoden ajan. Hänellä on laaja tuntemus Espanjan alueellisista tanssityyleistä ja vuosikausien opiskelu- ja esiintymiskokemusta tanssilajeista kuten *escuela bolera*, *clásico español*, *estilizada*, *valencianas* ja *jota*. Jälkimmäistä hän kuvailee voimaa

vaativaksi karakteritanssiksi, jossa painopiste on alhaalla, mutta liike on ilmavaa ja tilassa ylöspäin liikkuvaa. Sen vaikutteita nähdään flamenconssakin, muun muassa alegríaksessa näkee usein jotasta lainattuja askelia. Klassista balettia hän treenaa yhä muutaman kerran viikossa, puhtaasti rakkaudesta *clásicoon*. Hän on myös innostunut teatterista, ja muistelee mielellään zarzuelaa (espanjalainen operettimuoto), jossa hän tanssi **Joaquín Grilon** kanssa. Grilo oli härkätäistelija ja Galán härkä! **Javier Latorren** paljon kehuissa, humoristisessa mutta kunnianhimoisessa, lähestulkoon kaikki palot esittävässä "Rinconete y Cortadillo" -teoksessa Galán on *el chulito*, naisia pahoinpitelevä machomies. Galán muistelee niitä aikoja huvittuneena ja muistelee miten vaikeata oli vetää tuplapiruetteja toinen silmä merirosvolapun peitossa! Teoksen harjoitteluvaiheessa tanssijat kävivät viikoittain teatteritunneilla, joita Galán jatkaa yhä. "Viihdyttäjäveikko minussa on ollut syntymästä asti, mutta olen myös draaman ystävä ja haaveilen romanttisesta roolista, jossa saisin olla rakastunut hupsu, *un tonto enamorado*".

Galán painottaa flamencotanssin opiskelussa laulun tärkeyttä ja on pyrkinyt järjestämään asian niin, että tanssikurssille osallistuvat käyvät myös laulukurssin – ei tullakseen soolotähdiksi, vaan oppiakseen flamencon rakenteesta. Hän asettaa itsensä ulkomaalaisen flamencon opiskelijan asemaan: "voisin alkaa opiskella intialaista musiikkia, kun siihen on rytmiset edellytyksetkin, ja oppia tanssimaan sitä jossakin määrin oikein. Mutta jos en ymmärrä holkäsen pöläystä, mistä laulaja laulaa, niin ei siinä oikein olisi järkeä!"

Ailin Bayaz

Marraskuun piristysruiske

Fernando Galán on vieraillut Suomessa useaan otteeseen kuluneiden vuosien aikana. Hänet on opittu tuntemaan erityisesti Oulussa ja Turussa helposti lähestyttävänä opettajana, jonka opetukseen suomalaisilla harrastajilla on matala kynnyks. Tällä kertaa Fernando saatiin Suomenmatkansa yhteydessä piipahtamaan myös Helsingissä, jossa hän piti viikonlopun tiiviskurssin kahdelle ilahduttavan täyteen varatulle ryhmälle.

Nyt kun Helsingin Tanssiopistokaan ei enää moneen vuoteen ole tuottanut Suomeen espanjalaista opettajaa, on mielestäni erityisen tärkeää ja hienoa, että peña sai järjestettyä opettajan, jonka tiiviskurssia mainostettiin juuri niille harrastajille, joilla ei ole vielä kokemusta espanjalaisen opettajan tunneilta.

Fernando Galán tarjoaa pehmeän laskeutumisen andalusialaiseen opetustyyliin: hän on tarpeeksi autenttinen, jotta ensikertalaisetkin

hän jopa talutti sinne kädestä pitäen. Luulenpa, että se oli hänestä suorastaan huvittavaa seurata meidän hiljaista hivuttautumistamme takariviä kohti aina, kun hänen silmänsä vältti. Se oli ainakin seikka, joka omalla kohdalla helpotti jännitystä. Oli mukava huomata, että huoneessa oli 19 muutakin henkilöä, joita varmasti jännitti yhtä paljon kuin minua.

Kun tunti alkoi, oli ihana huomata, että señor Galán oli juuri sitä, mitä hänestä oli etukäteen kerrottu; kärsivällinen ja ennen kaikkea äärimmäisen huumorintajuinen opettaja. Tuntui välillä, että emme itse tiedeet, itkeäkö vai nauraa, kun emme saaneet jotakin kohtaa tangos-koreografiastamme täysin toimimaan. Opettajamme sai kuitenkin tilanteen laukaistua vahvalla ammattitaidolla ja huumorillaan. Tästä syntyikin loistava kemia meidän oppilaiden ja Galánin välille. Monille, kuten itselleni, oli täysin uusi kokemus harjoitella kitarasäestyksen tahdittamana. Se loi oman tunnelmansa ja kokemuksen, josta oppi äärimmäisen paljon.

Yksilökin tärkeä

Seuraava päivä sujuikin jo rennommissa merkeissä. Jännitys oli kaikilta lauennut, uskalsimme esittää kysymyksiä ongelmakohtissa ja saimme koreografian valmiiksi. Opettajamme jaksoi hauskuttaa meitä koko kurssin ajan esimerkeillään siitä, miten meidän ei tulisi tanssia. Oli myös uutta ja jännittävää joutua tanssimaan joitakin kohtia yksin, silloin kun Galán huomasi, ettei saanut jotain kohtaa millään oikein. Se oli hieno tunne, että hän jaksoi keskittyä myös yksilöosaamiseen opettaessaan samanaikaisesti ryhmää. Hän osasi kannustaa ja rohkaista kaikkia antamaan parhaan suorituksensa tunnilla.

Vaikka meillä ei ollutkaan señor Galánin kanssa yhteistä kieltä, ei siitä muodostunut ongelmaa. Ryhmästäimme löytyi muutamia espanjankielentaitoisia, jotka tulkkasivat monimutkaisemmat selitykset meille muillekin. Opettajamme oli opetellut suomea muutaman sanan, jotka saimme kuulla onnistuneen suorituksen jälkeen.

Täytyy sanoa, että kaiken kaikkiaan kurssi oli aivan mahtava kokemus, enkä vaihtaisi sitä mistään hinnasta pois. Kurssista sai irti paljon uusia asioita ja vielä enemmän uutta intoa. Oli erittäin antoisaa kokea erilainen opettamistyyli ja uusia tapoja toteuttaa ihan peruskoputuksia.

Ehdottomasti suosittelen arvoisen kokemuksen!

Toivottavasti jatkossakin järjestetään vastaavanlaisia kursseja, mihin mahtuvat mukaan vasta vähän aikaa lajia harrastaneet tanssijat. Kokemusta kartuttamalla tutisevat flamencokengätkin vähemmän seuraavalla kerralla.

Virve Markkanen

Flamenco vei voiton

Carmen. Käsikirjoitus Matti Kuikkaniemi ja Hannu Suutari, ohjaus Matti Kuikkaniemi, koreografia Anna Haaranen (vier.), lavastus Maarit Tolvanen (vier.), puvut Anne Laatikainen, valot Hannu Suutari, äänet Ilpo Virtanen. Hämeenlinnan kaupunginteatterin Verstaassa, kantaesitys 8.10.2005.

Kohtaus Hämeenlinnan kaupungin teatterin Carmenista. Keskellä Anna Haaranen. Sivun kuvat: Hämeenlinnan kaupungin teatteri / Terho Aalto.

Täydessä katsomossa istuu joukko bussilla paikalle porhaltanutta Abu-elaa viettämässä pikkujouluaan. Käsiohjelmasta luemme, että näytelmä sai alkunsa ”yhdestä ainoasta tajuntaan piirtyneestä kuvasta, josta kasvoi ajatus kirjoittaa auki tarina flamencoharjoitusten taustalta”. Ohjaaja **Matti Kuikkaniemi** ei harjoitukset nähtyään saanut niiden ainutlaatuisuutta tunnelmaa mielestään.

Vain juoni tuntui puuttuvan. Avuksi oli tullut toinen käsikirjoittaja **Hannu Suutari**. Ja kylläpä juonen keittivätkin tyttöjen pukuhuoneeseen flamencon taustaksi. Soppaan heitettiin naisten keskinäistä kilpailua ja riitaa, valheita, kateutta, petoksia, naimista ja vielä mausteeksi ripaus lesborakkauttakin.

Näitä herroja ei voi ainakaan syyttää Sauran kopioimisesta, mikä on ehkä säälikin. Saura tietää, ettei flamenco kaipaa väkinäistä pönkitystä. Ja kyllä Hämeenlinnassa flamenco lopulta vie voiton, **Anna Haaranen** ja naiset ja tytöt, jotka näytelmässä ovat Annan esittämän Sannan tanssikoulun oppilaita.

Kun juoni on lähes kuin nuorten miesten märkää päiväunta, siitä on parasta armollisesti vaieta ja keskittyä olennaiseen. Eli flamencoon. Esityksessä tanssi niin näyttelijöitä, tarpeistonhoitaja, puvustaja kuin Annan oppilaita – todellinen flamencotartunta on näköjään puraisut Hämeenlinnassa! Ensi-ilta oli 8.10. Koko näytelmää oli harjoiteltu keväällä kaksi kuukautta ja ennen ensi-iltaa kaksi viikkoa. Syksyllä 2004 ja keväällä 2005 Anna piti teatterilaisille flamencotunteja heidän pyynnöstään, lähinnä tekniikkaa, korkeintaan 20 kertaa.

Näytelmä alkaa heti tanssilla, soleá por buleríassa tanssivat kaikki naiset. Seuraavaksi seuraa saman lajin koputusta, sitten seguiriyasta. **Bizet'n** Carmeniin on tehty tangos. Tomaketoma, nopeaa ”pop-tangosta”. Soleá. Eräänlainen humoristinen tangos-tyrkkytanssi – naiset luulevat yhden heistä pääsevän tanssimaan Carmenin kuvaukseen, joten tässä nähtiin kyynärpäitä ja tönimistä

ja pakonomaista pepsodent-hymyä aidon flamencon kustannuksella. Pahoinvointiin päätyvissä juhlissa tanssitaan tietenkin buleríasta ja sevillanasta sekä tangosta. Anna tanssii upean alegrías-soolon punaisen huivin kanssa. Uudelleen seguiriyasta ja loppukimarassa sevillanas, missä mukana viuhka ja kanstanjetit, koputussarja (soleá por bulerías) ja bulerías.

Näytelmä huipentuu tuohon kimaraan, jonka varsinainen ja riemasuttava yllättäjä oli näytelmän ainoa mies, Kosovon pakolainen Jura, **Jani Koskinen**, Annan mukaan laiska luonnonlahjakkuus. Janin itse improvisoima pieni soolo muistutti hilpeitä pätkähdyksiä, joita muusikoilla on tapana esittää konserttien päätteeksi yleisön huviksi. Niin riemastuimme mekin ja tunnelma oli katossa. Juonen kökköydestä huolimatta esitys otti ja vei mukanaan ja flamencon omintakeinen energia ja tunteiden voima valloitti varmasti uusiakin ystäviä.

Loppukommentti: pukuhuoneen tapahtumat olivat kovin epätodellisen tuntuiset, mutta tanssitunnit Sanna-Annan johdolla olivat niin aitoja, että joukkoon teki mieli hypähtää katsomon tuoilta. Olé Anna!

Iris Hallankukka

Irrallisia kohtaamisia

Rhythm & Dance. Tanssijat: Gabriela Gutarra (flamenco), Natalia Ivanova (kathak), Javier Ramirez "El Gaucho" (gaucho-tanssi), Maria Stein, Tove Brolin ja Peter Larsson (irlantilainen tanssi), Sofi Kyrklund (american rhythm tap). Muusikot: Gyan Singh (tablat), Walter Castro (cajón ja laulu), Linus Svanberg (mm. bombo, congas) ja Brian Fleming (mm. bodhran, djembe). Kulttuuriareena Gloria, 8.10.2005.

Kulttuurien yhdistäminen on erittäin herkullista, mutta onnistuu harvoin. Erilaiset kohtaamiset ja fuusiot ovat erittäin vaikeita: pitäisi saada jokainen laji esittäytymään aitona, säilyttämään erikoispiirteensä ja silti yhdistymään luonnollisesti toisiinsa.

Valitettavan usein kulttuureja yhdistellään kuitenkin ilman syvällisiä taka-ajatuksia. Viime kesänä Kaus-tisen kansanmusiikkifestivaalilla nähtiin yhteiseurooppalainen kansantanssiproduktio European Dance Caravan, joka esitteli kahdeksan maan kansantansseja oman maan tai muiden tanssijoiden esittämistä. Henkilökohtaisesti projekti sai minun näkemään punaista viimeistään siinä vaiheessa, kun unkarilainen tanssija kertoi projektin taustasta, että "käytiin jo Espanjassa, ja kun sitten osattiin jo flamenco ajatella, että voisimme oppia lisää kansantanssilajeja". Vaara on nimenomaan siinä, että raapaistaan pintaa eikä päästä kulttuurin ytimeen.

Flamencopiireissä ruotsalainen tanssija **Gabriela Gutarra** on tuottanut useita vastaavia kohtaamisia, kuten Suomessakin aikoinaan vieraillut Gao Calo, jossa esiteltiin mustalaistanssin eri muotoja ympäri maailmaa. Viimeinen projekti on nimeltään Rhythm'n'Dance. Idea on yksinkertainen ja periaatteessa mainio. On monia tanssilajeja maailmalla, joihin kuuluu vahva rytmiikka ja rytmiä tuottaminen jaloilla tai apuvälineillä. Toteutus oli kuitenkin

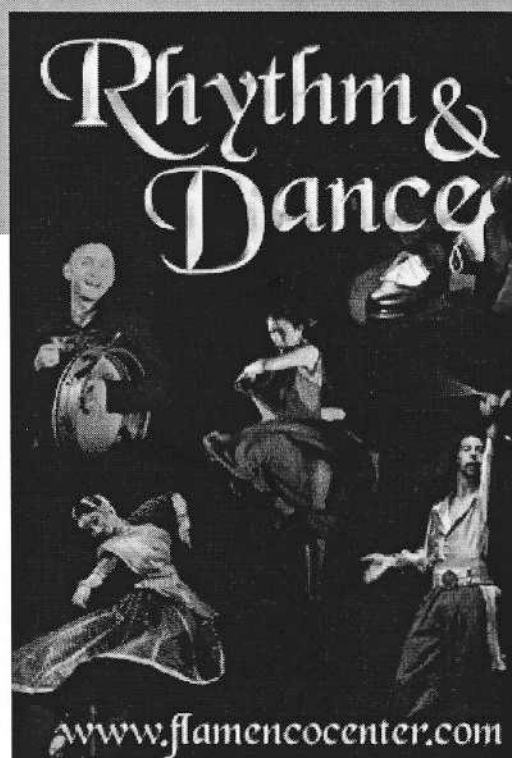
eri luokkaa – kahden tunnin pintaraapaisumatka ympäri maailmaa. Ilman kummempaa kehysideaa esiteltiin peräkkäin intialaista kathakia, espanjalaista flamenco, argentiinalaista gaucho-tanssia, irlantilaista tanssia ja amerikkalaista rhythm tap-steppiä. Lisää joukkoon vielä kirjava musiikki – tansseihin kuuluvien soitinten lisäksi kuultiin afrikkalaista djembeä, latinalais-amerikkalaisia perkussioita ja afrokuubalaista yoruba-laulua.

Koputuskavalkadi

Miksi yhteen ainoaan esitykseen oli pakko tunkea näin monta elementtiä? Huomattavasti mieluummin olisin nähnyt syvällisen kohtaamisen kahden tai korkeintaan kolmen eri tanssilajin välillä. Olisi ollut niin paljon muutakin tutkiskelun arvoista kuin pelkästään lajien rytmiikka. Asian ymmärtää, jos ajattelemme flamencokappaletta, joka on yhtä ainoata escobillaa eli koputusta. Silloin jää kaipaamaan vartalonkäyttöä, käsiliikkeitä ja monipuolisempaa musiikkia. Tässä esityksessä jokainen tanssija kävi vuorollaan koputtelemassa pätkeä, jotka yleensä tuntuivat liian pitkiltä.

Lisäksi ihmettelen esityksen sointivalintoja. Toki perkussiot ovat luonnollinen valinta rytmiä käsittelevän esityksen musiikiksi, mutta eikö rytmikäsitettä voisi ajatella hiukan laajemmin ja käyttää syventämiseen muitakin soittimia? Yritystä tähän kuultiin, kun soittajat lausuiivat rytmejä myös suullaan, mutta laulu ja pehmeämpien arvojen esittäminen olisi lisännyt huomattavasti esityksen monipuolisuutta.

On tietysti jännittävää nähdä tällaisia pätkeä erilaisia tanssilajeja. Illan elämykseksi jäi argentiinalainen gaucho-tanssi, kerrankin jotain uutta, mitä ei ole ennen nähnyt. **Jesús Ramirez "El Gaucho"** edusti kunnan gitano-tyyppiä ainakin ulkonäöltään: korkeat saappaat

kannuksineen, pitkät hiukset, kultakorut ja tietysti paidan ylimmät napit auki... Kiehtovin elementti oli kaksi narujen päässä olevaa palloa, joita heiluteltiin ilmassa ja lyötiin lattiaan musiikin rytmissä.

Mies vai nainen?

Esityksen koonnut Gabriela Gutarra ei valitettavasti esiintynyt edukseen. Siguiriya-tangos-bulerias-sikermä olisi sinänsä voinut toimia mainiosti monipuolisena flamencon esittelynä, mutta Gutarra näytti koko kappaaleen ajan välillä ilmeettömältä, välillä suorastaan kauhistuneelta. Vaikka hän onkin jaloistaan suhteellisen taitava, tietyt perusasiat tuntuivat unohtuneen.

Eniten minua vaivasi kuitenkin toinen asia: kun flamencossa mies saa olla tosimies ja nainen todella naisellinen, miksi pitäisi olla jotain siltä väliltä? Gutarran tanssi näyttää joko naiselta, joka mieluummin olisi mies tai naiselta, joka ei osaa tanssia kuin nainen. Kyllä naisenkin voi koputtaa, olla vahva lavalla ja silti naisellinen!

Vielä pitää todeta, että Gutarran esitysasua oli kammottavinta, mitä olen pitkään aikaan nähnyt. Musta hame ja (naisten) kengät sekä pilkullinen röyhelöpaita, vihreä (miesten) samettiliivi, viinipunainen (miesten) samettitakki (joka esti Gutarraa nostamasta käsiään kunnolla), lisäksi

pilkullinen huivi sidottuna pään ympärille ja sen päällä musta minihattu. Pisteinä i:n päälle vielä keppi sekä isot hopeakorvakorut...

Parhaat puolensa Gutarra näytti buleriassa, jossa hän uskaltui vähän tanssimaankin. Ja niinhän se on, ettei rytmi flamencossa elä pelkästään koputuksissa vaan koko lajissa. Ensi kerralla suosittelen tuomaan mukaan kokonaisen flamencobändin ja esit-

telemään kokonaisia kappaleita vartalonkäyttöineen kaikkineen. Ja jos haluaa yhdistellä kulttuureja, miksi ei kutsuisi siihen yhteyteen vaikka kathak-tanssijaa ja tablasoitajaa ja katsoisi, mitä syntyy? Sellainen yhteistyö voisi olla syvempää laatua kuin tällainen kavalkadityyppinen esitys. Ilan onnistunein kohtaaminen taisi olla "kaksintaistelu", jossa kastanjetteja soittava Gutarra kohta-

si irlantilaisten puupalikoiden soittajan. Siellä Gutarra (kukkamekossa) otti rennommin ja uskalsi jopa tehdä pientä pilaa flamencon kliseistä.

Lopuksi suosittelen jatkossa luetuttamaan (ruotsinkielisen) käsiohjelman jollakin kieltä hallitsevalla, ettei tarvitse lukea ohjelmaa, joka on täynnä kirjoitusvirheitä!

Tove Djupsjöbacka

Jueves flamencos

Flamencotorstait El Montessa

Flamenco on hyvin edustettuna sevillalaisen El Monten kulttuurikeskuksen ohjelmistossa. Jueves flamencos, flamencotorstait, ovat osa El Monte-säästöpankin sosiaalista ohjelmaa, eli toisin sanoen kulttuuria kansalle. (Pankit Suomessa voisivat mielestäni hieman kohentaa toimintaansa tällä alueella...) Joka toinen torstai loka-kuusta toukokuuhun El Montessa nähdään maan parhaimpia flamencotaiteilijoita ryhmineen. Esitykset ovat suhteellisen edullisia ja sisältävät yleensä osia artistien laajemmista teoksista – eli varsinaista herkkua suomalaisaficionadolle. Pääsin nauttimaan kahdesta hienosta tanssivierailusta.

Yerbabuena 6.10.2005

Koreografia ja ohjaus: Eva Yerbabuena, musiikillinen johto, Paco Jarana, tanssi: Eva Yerbabuena, Luis Miguel Gonzáles, Eduardo Guerrero, Mercedes de Córdoba, laulu: Pepe de Pura, Enrique Soto, Rafael de Utrera, Jeromo Segura, kitara: Paco Jarana, Manuel de la Luz, perkussiot: Antonio Coronel Llamas.

Eva Yerbabuena saapui El Monteen kolmen tanssijan, neljän laulajan ja

muusikoiden kera. Ennen tätä olin nähnyt Yerbabuenalta suurehkoja näyttämöteoksia – Eva ja A cuatro voces – joissa tanssi toki oli taiturimaista, mutta jäi jotenkin etäiseksi. Nyt tässä pienehkössä salissa Sevillan keskustassa sain kokea Evan läheltä ja se oli kuin raketteja olisi räjäytelty parin metrin päässä.

Tanssiryhmä aloitti martinetella ilman Evaa. Työskentely oli tarkkaa ja koreografia kiinnostavan kulumikas, mutta jotain, ehkä henkeä, heittäytymistä, jäi puuttumaan. Sittemmin lavalle saapui Eva. Intensiteetti oli tässä siguiriyaksessa omaa luokkaansa. Evan karisma on valtava. Mutta yksin se ei tuottaisi tällaista elämystä, sen tekevät myös taiteellinen näkemys ja persoonallinen upea tanssityyli. Hän tanssi valkoisessa kimaltavassa chaquetassa. Toivoin, että kaikki kuvat tästä tanssista tallentuisivat mieleeni, valtava intensiteetti liikukumattomuudessa sekä vartalon ja käsien yhtä aikaa tiukka ja pehmeä käyttö.

Evan jälkeen tanssiryhmä pääsi vauhtiin buleriaksessa. **Mercedes de Córdoba** pisteli perinteiseen tyyliin polvet koukussa varsin naisellisesti. **Eduardo Guerrero** oli kiinnostava tapaus. Pitkä hoikka mies on löytä-

Eva Yerbabuena.

nyt vartalolleen sopivan, taidokkaan tavan tanssia. Kauniin pojan osa ei ehkä ole helppo, mutta naisyleisöllä oli mukavat oltavat Guerreron tanssia katsellessa. Vanhempi miestanssija, **Luis Miguel González**, luotti tiukkaan koputteluun ja piruetteihin, tehokkaasti hänkin. Kukin tavallaan.

Mutta jälleen palasi Eva, omaa luokkaansa. Solean alussa Eva vain seisoi lavan reunalla pitkään. Täynnä voimaa, valtaa yleisöön. Ja tanssi oli vahvaa, juurevaa – kaukana viileän eteerisistä. Bulerias, johon solea päättyi, taisi olla hurjinta menoa, mitä olen nähnyt. Eva viskeli päätään kuin villihevonon ja tietysti juuri, kun luuli biisin loppuvan, alkoi taas uusi llamada tai escobilla.

Nähtiinpä liikkeiden hidastuvankin hetkeksi, jatkuen taas juurevana buleriaksena.

Ja ennen kun oli ehtinyt soleasta toipua, Eva oli jälleen lavalla keltaisissaan, por alegrias. Täysin eri tyyli ja tunnelma, yhtä upeaa tanssia. Esitys päättyi koko ryhmän tangokseen, jossa jokainen tanssija pääsi veivamaan vekkulit pätkät eri laulajien tahtiin.

Esityksen jälkeen mieli oli yhtä aikaa aivan tyhjä ja toisaalta täynnä kaikkea – ajatuksia, kuvia, rytmejä. Esitys ylitti kaikki odotukseni täysin, tunteukseni ovat ehkä verrattavissa uskonnolliseen hurmostilaan... Eva pisti pään niin sekaisin, että kun näin kaverit eteisaulassa, en pystynyt kuin kiroilemaan. Tällainen esitys pitäisi jokaisen kokea.

Grilo 10.11.2005

Tanssi: Joaquín Grilo, Rosario Toledo, laulu: Carmen Grilo, José Antonio Valencia, kitara: José Quevedo "Bolita", Daniel López, viulu: Alexis Máxime, palmas: Carlos Grilo.

Joaquín Grilo on vähän kameleonttimainen tapaus. Tanssityyli nimitään vaihtui kesken esitystä – **Maija Lepistöä** lainatakseni: "Antonio Gadesista Antonio Canalekseen". Ilta alkoi Grilon ja **Rosario Toledon** duetolla, joka ei vielä saanut minua lämpenemään. Toledon käsien käyttö oli huitovaa ja koreografian liike-

kieli paikoin kliseistä, ylidramaattista patsastelua. Siguiriyas, toinen duetto, alkoi modernisti tuoleilta. Tuoliflamingo ei tällä kertaa mielestäni ollut onnistunut, tuoleilla pyöriskelyssä oli nyt hieman ylitaiteellisuuden makua. Mutta, duetoissakin oli ehdottomasti hienot hetkensä – kun Grilo ja Toledo tanssivat saumattomasti yhteen jonkin särmikkäistä pirueteista tai llamadoista. Duettoja vain sattui pateettisuuden lisäksi vaivaamaan ajoittainen liikkeiden välinen irrallisuus.

Paras oli kuitenkin onneksi vasta tulossa. Solea por bulerian alku vangitsi mielenkiinnon täysin. Carmen Grilo istui lavan laidassa laulaen, takanaan kuuntelemassa kolme palmeroa, joista yksi – Joaquín – välillä rematoi lauluun koputellen varsin nautinnollisia rytmikuvioita. Tästä päästiin pian Joaquín Grilon sooloon – ja parhaimmillaan hän olikin mielestäni buleriaksessa. Hauska, hieman humalainen tyyli – veltto

holtiton canalesmainen yläkroppa tiukoissa koputuksissa – sai yleisön innostumaan. Seuraavassa numerossa, alegriaksessa, Rosario Toledo pääsi vauhtiin. Jännä, kalpea tanssija näytti hallitsevansa tyyliin sopivan keimailun ja yllättävät rematet. Käsien käytössä oli vielä jotain minua häiritsevää, mutta se on vain ehkä hänen oma persoonallinen tapansa käyttää niitä.

Solea oli taas Grilon tanssin juhlaa. Valkoisen puvun lisänä toimi ruskea kravatti, jota vähän gigolomaisen Grilon mielestä oli ilmeisen hauska käyttää tanssivälineenä. Fin de fiesta viimeistään osoitti Grilon huumorintajun ja henkeäsalpaavan kekseliäisyyden koputusosuuksissa. Teatterista lähti hyväntuulinen yleisö – alun ylidramaattisuus unohtuneena, mielessään Grilon näppärät koputuskekkeilut ja tätimäinen pepunkeikutus lavalta poistuessa.

Sanna Lehtinen

Flamenco made in Japan

Compañía de Mami y Hiro: "Del sol naciente al compás de Jerez". Laulu: Antonio Malena, Mateo Soleá, Manuel Malena; kitara: Santiago Moreno, Malena Hijo, Curro de Jerez; palmas: Luis de la Tota; viulu: Alexis Lefevre. Teatro Villamarta, Jerez.

Japanilaiset ovat tuttu näky Espanjan katukuvassa kaikkialla, missä flamenco ja sen opetusta on tarjolla, mutta kun japanilainen tanssiryhmä tulee flamencon syvimpään etelään Jereziin ja siellä kaupungin suurimmalle näyttämölle, voidaan jo puhua jonkinlaisesta tapauksesta.

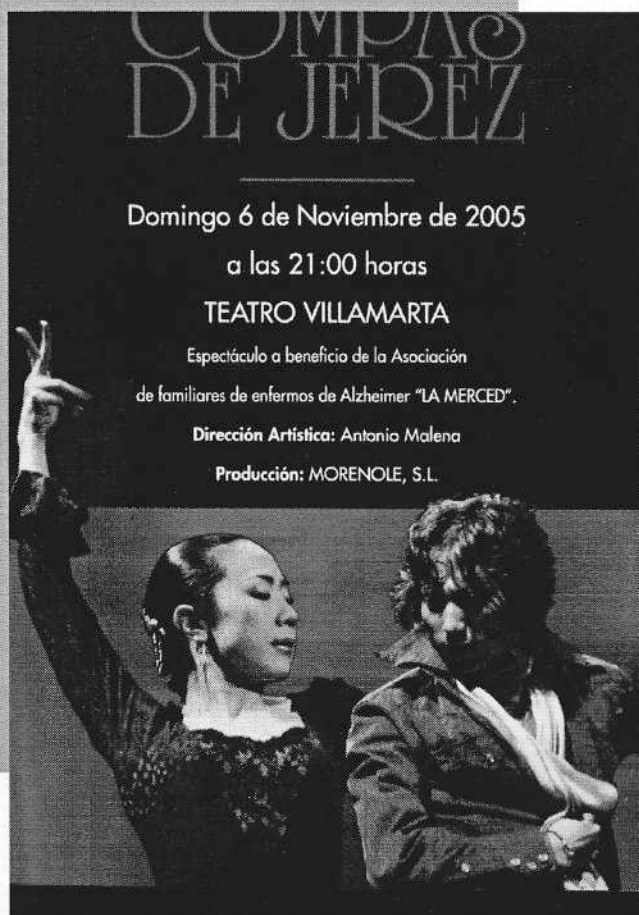
Mayumi "Mami" Kagita ja **Hiroki "Hiro" Sato** eivät olleet Arte y

Solera -ryhmänsä kanssa jalopeuran luolassa ensimmäistä kertaa, sillä viime vuonna he esittivät Jerezin festivaaleilla edellisen, japanilaiseen taruun perustuvan teoksensa. Kotimaassaan mainetta niittänyt teos sai hyvän vastaanoton, ja nyt oli uskaltauduttu liikkeelle vastustajan omin asein, perinteisen flamencoesityksen turvin.

Jos tässä pitkänimisessä teoksessa ylipäättään oli mitään japanilaista, sitä on hyvin vaikea eritellä. Jonkin erikoisen asennon, tietyn liikkeen tai vaikkapa Mamin kabuki-teatterin kuuloisesti naksahdevien kastanjettien saattoi tulkita japanilaiseksi, mutta japanilaisuus saattoi yhtä hyvin olla vain katsojan silmässä.

Joaquín Grilo.

Soolokoreografioiden polveilevat rakenteet osoittivat sujuvaa flamencon tehokeinojen hallintaa pysähdyksiin, temponvaihteluineen ja nostatuksineen, ja vaikka tyyli-seikoista voidaan olla montaa mieltä, teknisesti pääpari on aivan espanjalaisten huipputanssijoiden tasolla. Mamin kädet ihastuttivat, eikä Hiron rempseää buleriasta olisi tanssinut paremmin edes itse **Joaquín Grilo**. *Gracia* ja *pellizco* eivät todellakaan ole tuntemattomia käsitteitä Japanissakaan, eikä kumpaakaan tanssijaa voi edes pahalla tahdolla pitää konemaisina suorittajina, kuten japanilaisista silloin tällöin on sanottu.

Sen sijaan muun ryhmän ja kokonaisuuden kannalta toivottavaa jäi paljonkin. Kolmelle laulajalle oli varattuna tuolit muiden muusikoiden joukossa, mutta he ehtivät istumaan vasta reilusti puolenvälin jälkeen, kun sitä ennen heidän piti jokaisessa kappaleessa olla lavalla laulamassa vuorollaan suoraan tanssijoille.

Taiten käytettynä hieno tehokeino paitsi menetti tehonsa, kääntyi jo ärsytyksen ja ihmetyksen puolelle. Myös koko teoksen rakenne oli hie-man outo, kun puolella välissä lava tupsahti täyteen jonkinlaista kylänväkeä, ja oli selvästi alkamassa loppunousu. Sitten kuitenkin mentiin vielä serranan kautta martineteen ja siguriyaan (siis kaikki pelkkää siguriyas-rytmiä!), ja koko esitys loppui Mamin superpitkään sooloon fandangos por solean. Flamencoteoksen rakenteesta ei tietenkään säädetä lailla, mutta jokin dramaturgiassa mätti.

Ryhmä oli taidoiltaan ok, joskin sitä edellä mainittua pellizcoa olisi toivonut enemmän. Koreografiat sisälsivät erikoisia parisyöksähdyksiä lavalle ja sieltä pois, eikä tähtitanssijoiden kyvyistä ryhmän liikuttelijoina jäänyt kovin hyvä kuva. Aivan turhaan katsojan huomiota kiinnittää myös sellainen seikka, jos kaikkien muiden tanssijoiden asut

ja hiukset ovat viimeisen päälle laitettuina, mutta yksi miestanssijoista tulee lavalle japanilaisten nuorten suosimassa kellanruskeassa muotitukassa ja amisviiksissä.

Kauneusvirheistään ja puutteistaan huolimatta "Del sol jne." oli kohtalainen taidonnäyte jo siinäkin mielessä, että se on syntynyt maapallon eri puolella asuvien taiteilijoiden yhteistyönä. Vastaavaan yltäminen suomalais-espanjalaisin voimin olisi hieno saavutus. Mainitsemisen arvoista on myös se, että puristeiksi ja punaniskakonservatiiveiksi luulemani jereziläiset näyttävät kaiken kaikkiaan suhtautuvan itämaisiin ystäviinsä hyväksyvästi ja kannustavasti. Ilahduttava seikka – etenkin parin samoilla asioilla olevan ulkomaalaisen näkökulmasta.

Juha Leino

Ouluun oma flamencofestivaali

Pohjoisen flamencokansa saa vihdoin kauan kaipaamansa flamencofestivaalin. Festivaali sijoittuu kaamoksen keskelle, tammi-helmikuun vaihteeseen. Kylmään ja pimeään haluttiin vastalääkettä kunnon juhlimisen ja yhdessäolon merkeissä, joten feria oli oikea sana määrittelemään yhteensä yli viikon kestävää flamencotapahtumien sarjaa. Luonnollisesti pohjoiseen flamencofestivaaliin kuuluvat niin kurssit kuin konserttitapahtumatkin, joiden vieraiksi saapuu andalusialaisia, tällä kerralla jereziläisiä flamencosia.

Pohjoista festivaalia perustamaan lähtiessä oli selvää, että Oulun vieraileviksi flamencoiksi kutsutaan vielä hieman tuntemattomampia, vasta maineeseen nousussa olevia, nuoria ja omaperäisiä osajia. Ensimmäisen festivaalin artisteja ovat **Ana Galán** sekä **Jose María Castaño**. Näistä edellinen opettaa Jerezin lähellä, Chipionassa sijaitsevassa flamencokoulussa ja on esiintynyt myös ympäri Eurooppaa Fernando Galánin ryhmässä. Hän pitää jatkoryhmän tanssikurssin. Perustason opettaja on Etelä-Suomessakin tuttu, oululaisten luottoflamenco **Fernando Galán**. Nuorempaa polvea edustava Castaño huolehtii alkeiskurssin oppilaista.

Oulu Ferian ohjelma on monipuolinen ja painottuu nimensä mukaisesti hauskaan yhdessä tekemiseen. Pohjoinen flamenco haluaa näkyä ja kuulua muutenkin kotikaupunkinsa kaduilla ja niinpä Oulun flamencot astuvatkin rohkeasti ulos pakkaseen ja tuovat tanssin kipinää tavallisen tallaajankin ihmeteltäväksi. Muun muassa Oulun Kauppatorilla järjestettävä koko perheen tapahtuma Poro Feria lienee osoitus Pohjoisen flamencoväen hulluista ideoista!

Oulu Feria 28.1. – 5.2.2006

28.1. – 2.2. **Restaurante Flamenco**, ravintola Torero. Joka ilta n. klo 21 paikallisten ja espanjalaisten flamencotaitajien esityksiä. Tapaksia ja sangriaa sekä elävää flamenco.

2.2. **Kitaran yö**, Seurahuone klo 22
Kotimaisena esiintyjänä Oulun oma flamenco-yhtye Bajo Cero, pääesiintyjänä espanjalainen flamencokitaristi.

3.2.

Poro Feria, Kauppatori
Koko kansan ja perheen juhla, vapaa pääsy. Flamenco-ohjelmaa noin klo 12:sta lähtien kerran tunnissa, Pohjoinen Flamenco ry:n rytmittämänä. Poromarkkinoilla myyntikojuja, ruokaa, poroja, poroajelua sekä muuta poroihin

ja pohjoiseen liittyvää tekemistä ja tuotteita, erikoisuutena porojen kiihdytyskisa.

Verestä, viinistä ja rakkaudesta, Madetoja-sali klo 19

Yhteiskonsertti Oulu Sinfonian kanssa. Esityksessä tanssivat Pohjoinen Flamenco ry:n esiintyjät sekä vierailevana tanssijana Fernando Galán. Konsertin solistina espanjalainen canción española -laulajatar **Belén Reyes**.

Laulun yö, Seurahuone klo 22

Illan suomalaisena esiintyjänä oululainen **La Pandilla**, tanssijanaan **Katja Lundén** Helsingistä. Pääesiintyjänä espanjalainen flamencolaulaja. Lisäksi yhteistä ilonpitoa, musiikkia, tanssia ja laulua aamutunneille asti!

4.2. **Tuli ja jää**, Madetojasali klo 19

Festivaalin pääkonsertti kolmen tanssijan; Fernando Galánin, Ana Galánin sekä José María Castaño'n tähdittämänä, espanjalaisen kitaristin ja laulajan säestyksellä.

5.2.

Lasten Feria, Tulindberg-sali klo 15

Lasten oma flamencoiltpäivä. Vuorovai-
kutteinen flamencoteos, jossa pääsee itse kokemaan ja kokeilemaan flamencon rytmejä. Tilaisuuteen saa pukeutua feriamaisen värikkäästi!

Flamenco tutuksi, NUKU-tanssisalit klo 16
Flamencotunteja naisille, miehille ja lapsille. Vapaa pääsy.

Päätösjamit, 45 Special klo 22

Vapaamuotoiset festivaalin päätösbileet kotimaisten esiintyjien jammailuhenkinen esityksin. Kannat kattoon!

Tanssikurssit:

Jatkotason kurssi, opettaja Ana Galán
28.1.–1.2.2006

La klo 16.00–17.30

Su klo 11.00–12.30

ma, ti, ke klo 17.00–18.30

Perustason kurssi, opettaja Fernando Galán
28.1.–1.2.

la klo 18.30–20.00

su klo 11.00–12.30

ma, ti, ke klo 18.30–20.00

Alkeistason kurssi, opettaja José María Castaño 2.2.–5.2.

to, pe klo 17.00–19.00

su klo 16.00–18.00

Jatko- ja perustason kurssimaksu 120 € ilmoittaututtaessa 5.1. mennessä. Sen jälkeen ilmoittautuneilta 140 €. Alkeistason kurssimaksu 70 € ilmoittaututtaessa 15.1. mennessä. Sen jälkeen ilmoittautuneilta 90 €.

Lisätietoja: www.pohjoinenflamenco.fi

José Mercé goes fado

Laulaja **José Mercé** laajentaa tänä syksynä jälleen kuulijakuntaansa esiintymällä fadotähti **Marizan** uudella albumilla "Transparente". Laulajat esittävät yhdessä kappaleen "Há uma música do Povo" **Fernando Passoa**n sanoihin. Albumi ilmestyy marraskuussa 2005.

TD

Galvánille kansallinen tanssipalkinto

Flamencotanssija **Israel Galván**, tunnettu rohkeasta tavastaan lähestyä flamencotaidetta, on nyt saanut tunnustusta kansallisella tasolla. Sevillalaistanssijalle on myönnetty vuoden 2005 Premio Nacional de Danza. Yksimielinen lautakunta kiitti Galvânia kreatiivisuudesta, joka syntyy ilman, että flamencon juuret unohtuvat. Samalla flamenco on kasvamassa yhä enemmän maailmanlaajuisesti taiteenalaksi. Tämä on toinen kerta, kun Premio Nacionalin saa flamencotaitelija – **Maria Pagésille** myönnettiin sama palkinto vuonna 2002.

Galván valmistee parhaillaan teostaan "Tabula rasa", joka saa ensiesityksensä helmikuussa osana Sevillan Jueves flamencos -konserttisarjaa. Hän myös esittää maailmalla uusimpia teoksiaan "Arena" ja "La edad de oro". Viimeksimainitussa yhteistyökumppaneina ovat **Fernando Terremoto** ja **Alfredo Lagos**. Galván on myös suosittu vierailija erinäisissä projekteissa, viimeksi hänet on nähty mm. **Enrique Morenten** elokuvassa "Morente sueña La Alhambra" ja **Estrella Morenten** "Estrella 1922" -esityksessä.

TD

Tomatitolle Grammy Latino

Tämän vuoden Grammy Latino -gaalassa parhaan flamencolevyn palkinnon voitti kitaristi **Tomatito** "Aguadulce"-levystään. Parhaan flamencolevyn kategoriassa ehdolla olivat myös **José Mercén** "Confí de fuá", **Gerardo Núñezin** "Andando el tiempo", **Diego Carrascon** "Mi ADN flamenco" ja **Niña Pastorin** "No hay quinto malo". **Paco de Lucía** sen sijaan joutui tällä kertaa palaamaan gaalasta tyhjin käsin. Hän oli ehdolla parhaan tuottajan luokassa **La Tanan** levystä "Tú, ven a mí".

TD

Rocío Molinan uusin teos ensi-iltaan

Nuori tähtitanssija **Rocío Molina** kertoi viime Letran numerossa uusimman teoksensa valmisteluista. "El eterno retorno" sai ensiesityksensä Málaga flamencofestivaalilla syyskuussa. Rocion lisäksi teoksessa nähdään laulajat **El Pulga** ja **José Anillo** sekä erityisvieraina laulaja **Pasión Vega** ja tanssija **Lola Greco**. Teoksen musiikista vastaa kitaristi **Juan Carlos Romero**.

TD

Suomi-flamenco Andalucian tv:ssä

Alueellisen Canal 2 Andalucía -kanavan viikottaisessa Flamencos-ohjelmassa 27.11. esiteltiin otsikon "con futuro" alla nuori córdobalainen kitaristi nimeltä **Pedro Llamas**, joka kertoi musiikistaan ja ajatuksistaan. Jotkut saattavat muistaa, että vuosi sitten elokuussa Llamas esiintyi Helsingissä Aino Acktén huvilassa tanssija **Kati Vyyryläisen** ja laulaja **Antonia de Córdoba** kanssa. Ja, kuinka ollakaan, myös ohjelmassa nähtiin Vyyryläinen sekä tanssimassa että tekemässä palmaksia – tosin taitelijanimellä Caterina Laine, mutta tyylikkäästi ja uskottavasti. Hyvä Suomi!

JL

Pikkujoulu-uutisia

Helsingin Flamencoyhdistyksen pikkujouluja vietettiin 10.12. peñalla, Pohjoisesplanadi 2. Juhlissa nautittiin ruuasta ja glögistä, lisäksi tilaisuudessa esiintyivät **Marianna Verdecian** Las Flamencas sekä **Kaari Martinin** oppilasryhmä opettajansa, **Ramón Maronierin** ja **Roni Martinin** säestyksellä. Pikkujouluissa Helsingin Flamencoyhdistys ry jakoi myös kaksi stipendiä: Letran päätoimittaja **Tove Djupsjöbackaa** ja taitajaa **Terhi Ketolaista** kiitettiin pitkästä työurakasta Flamencoyhdistyksen hyväksi. Molemmat ovat Letran lisäksi toimineet yhdistyksen hallituksessa useita vuosia, Tove myös yhdistyksen puheenjohtajana. Terhin käsialaa ovat olleet Letran ohessa useiden tilaisuuksien julisteet ja mainokset sekä yhdistyksen ensimmäiset nettisivut.

Kohtaus elokuvasta "Camarón", lavalla Óscar Jaenada (vas.) ja Alfonso Begara. Copy-right Monoria Films

Camarón - la película

Käsikirjoitus: Álvaro del Amo, ohjaus: Jaime Chávarri, pääesiintyjät: Óscar Jaenada (Camarón), Verónica Sánchez (Dolores Montoya "La Chispa"), Jacobo Dicenta (Luquitas), Mercè Llorens (Isabel), Raúl Roca (Paco de Lucía), Alfonso Begara (Tomatito). Monoria Films 2005.

Vuosi 2005 on Camarón de la Isan. Viisikymmentävuotta taiteilijan syntymän jälkeen on ilmestynyt postuumisti julkaistu levy sekä hänen elämästään tehty elokuva, ja lisäksi joulukuussa ryhdytään filmaamaan toista. "Camarón" on ohjaaja Jaime Chávarrin yritys

valottaa laulajaneron elämää – vaikkakin ohjaaja korostaa, että elokuva on fiktiivinen. Siinä kuitenkin käydään läpi Camarónina tunnetun laulaja José Monge Cruzin elämänvaiheita ja esitellään hänen elämänsä vaikuttaneita henkilöitä. Tämä onkin elokuvan kiinnostavinta antia, tietysti musiikin lisäksi. Miltä näyttää Camarón, millaisia ovat Paco de Lucía ja Tomatito, kuinka sujuu playback-esiintyminen? Kyllä, Paco de Lucían sivujakaus on kohdallaan, ja molemmat kitaristit näyttävät soittavan aivan uskottavasti. Mutta varsinkin päähenkilöä esittävän katalonialaisen Óscar Jaenadan videonauhuri on ollut kovassa käytössä, sillä niin tarkasti hän on omaksunut esikuvansa esiintymistyylin ja fraseerauksen. Elokuvan musiikki on tietenkin alkuperäistä, ja tässä suhteessa oli elokuvantekijöiden kannalta onnenpotku, että jokin aika sitten löytyi

nauha, jossa oli kuultavissa vasta 17-vuotiaan Camarónin laulua San Fernandon legendarisessa Venta de Vargasisissa. Tätä 30 vuotta pimenossa ollut äänitettä on elokuvassa tietenkin hyödynnetty.

Musiikin, pääosan esittäjien ja muutaman koskettavan yksityiskohdan lisäksi elokuvassa ei sitten paljon muuta keuhuttavaa olekaan. Elämäkerrallisessa elokuvassa tällainen tapahtumasta ja elämänvaiheesta toiseen siirtyminen on se kaikkein vähiten luovuutta ja omaperäisyyttä vaativa toteutustapa. Hajanaisuuden lisäksi ongelmaksi nousee se, että kun tehdään valintaa elokuvaan päätyvien tapahtumien välillä, samalla annetaan – vaikka sitten tahattomastikin – vaikutelma, että juuri näistä tapahtumista johtuen päähenkilöstä tuli sellainen kuin tuli. Näin yksinkertaistahan elämä ei suinkaan ole.

Joskus taiteilijasta kertova teos voi itsessään olla taideteos. "Camarón"-elokuvan keskeisimmän sisällön voisi kertoa kolmella lauseella: Köyhään perheeseen syntynyt Camarón kävi laulamassa Venta de Vargasisissa. Myöhemmin hän mullisti flamencomailman Paco de Lucían ja Tomatiton kanssa. Sitten hänellä todettiin keuhkosityöpä. Tehokkaan tiedonvälityksen kannalta tämän elokuvan tekeminen on siis ollut voimavarojen tuhlausta. Mutta musiikin takia se kannattaa nähdä – itse asiassa kaksikin kertaa.

Lisätietoja: www.camaronunmito.com

***** (Camarónille)

Juha Leino

Rakas Joulupukki...

Diego El Cigala: Picasso en mis ojos

Laulu: Diego el Cigala, kitara: Paco de Lucía, Tomatito, Diego Morao, Manuel Parilla, Josemi Carmona, Raimundo Amador, Paquete con la participación de Jerry González. BMG Music, 2005.

El Cigalan uusin levy "Picasso en mis ojos" tarjoaa hyvin tuotettua modernia flamencomusiikkia. Kitaran lisäksi levyllä kuullaan pianoa, viulua ja saksofonia, jota soittaa **Jerry González**. Levy sisältää kymmenen kappaletta, tangos, neljä buleriasta, alegrías-mirabras, fandango, tangos-tientos sekä rumba ja solea. Avausraita "Chanelando" (tangos) jää mukavasti päähän soimaan, minä jälkeen potti räjähtää! Ehkä koko levyn menevin ja maukkein biisi on toisen raidan bulerías, jossa **Paco de Lucía** soittaa kitaraa. Meno on kovaa, silti samettia, Pacon lisätessä laulujen väliin hienoja rytmikikkailuja.

Alegrías-mirabras-yhdistelmä muuntuvine sävellajeineen ei sävyyttänyt sen kummemmin: perustavaraa, jota löytyy monilta levyiltä. Tiriti-tran-tran-tran-kuoro ei vain toiminut tässä kappaleessa. Neljäs biisi oli jälleen hyvää buleriasta sisältäen Tomatiton tyylikkään säestysession. Moderni fandango oli mielestäni tyyppillistä 2000-luvun flamenco, jossa piano koristelee kappaletta taustalla, mutta kappale jättää kuulijan tasaiseen autuuteen ilman nosteita. Ei siis herättänyt minussa sen suurempia tuntemuksia, vaikka olikin hyvin tehty kappale. Tangos-tientos sisälsi hienoa kitaransoittoa alavireisillä kitaroilla. Tunnelma oli utuinen ja mystinen. Levyn kolmas bulerías oli myös peruskamaa ilman nosteita. Levyn ainoa rumba jäi mielestäni aika laihaksi eikä sävyyttänyt. Tämä voi tosin johtua siitä, että en ole erityisemmin pitänyt moderneista "hihhuli"-rumbista, joissa saksofonit, pianot ja sähkökitarat jylläävät. Neljäs bulerías sisälsi mielenkiintoi-

sen konevaikutteisen taustaeffektin, ja kappaleen tunnelma oli rauhallinen ja ihoa hivelevä. Viimeinen biisi, soleá, on levyn parhaimpia, sisältäen kitaran alavireestä lähtevän tummuuden ja väkevän voiman, joka kuvaa flamencon tuskaa. Modernit soleát ovat hyviä siitä, että niihin yleensä lisätään perkussiot johtuen niiden normaalia nopeammasta temposta. Levy sisältää hyvää ja ei-niin-hyvää, mutta suosittelen sitä kaikille flamencondigareille.

***1/2

Juho Koskimies

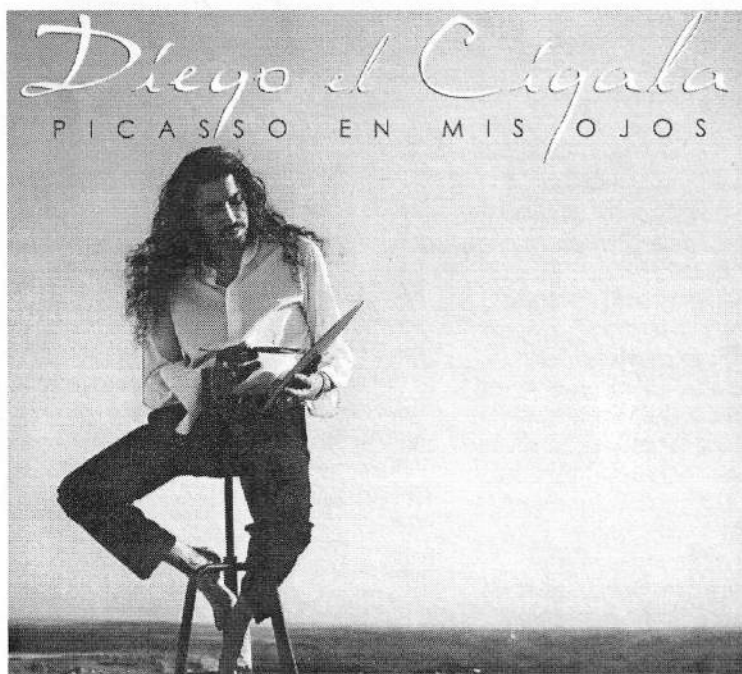
Estrella Morente: Calle del Aire

Laulu: Estrella Morente, kitara: Emilio Maya, Juan Manuel Cañizares, Alfredo Lagos, piano: Chano Dominguez, basso: Victor Merlo. 2001.

Estrella Morenten levyä "Calle del Aire" on miellyttävää kuunnella. Se on ehjä teemallinen kokonaisuus, jonka osia yhdistää vahva itämainen mystiikka ja Estrellan herkkä ja melankolinen laulu.

Levyllä on melko vähän perinteisessä mielessä "iloisia" sävyjä, esimerkiksi sinänsä vauhdikas Tangos del chavico on laulumelodialtaan hyvin haikea ja jopa surullinen. Eri tunnelmien yhdistely on usein mielenkiintoista, ja tällä levyllä siinä on todella onnistuttu.

Erityisen herkullisia ovat kappaleet "Que quieres que te traiga, que voy a Burgos" ja "Calle del Aire", joissa hidas tamburiinilla soitettu poljento nousee tärkeäksi elementiksi. Niissä levyn melodinen sanoma kirkastuu selkeimmin; ne ovat omailemaita ja niissä flamenco ja itämai-

falete

amar duele

set piirteet ovat löytäneet toisensa niin, että yhdistelmä on suorastaan taikuutta.

Muusikot on valittu tarkkaan, ja levyllä soittavat esimerkiksi kitaristisuus **Juan Manuel Cañizares**. Pianoa soittaa **Chano Domínguez** todella kauniissa Nanassa (kehtolaulu), jossa myös Estrellan isä, laulajaisuus **Enrique Morente** on toiminut säveltäjänä. Musiikillinen jälki onkin läpi levyn svengaavaa ja hyvällä maulla tehty. Vaikka "Calle del Aire" onkin ilmestynyt jo vuonna 2001, se nousee vähintäänkin joka joulujoululahjaksi. Se on hieno joululahja, Regalo de Navidad, niin kuin nimensä mukaisesti on myös levyn viimeinen kappale, jossa 7-vuotias Estrella laulaa tarantaa itsensä maestro **Sabicaksen** kanssa. Sabicas innostuu Estrellan laulusta, ja lahjoittaa tälle omansa. Feliz Navidad!

Katja Lundén

Estrella Morente.

Falete: Amar duele

BMG Music Spain, S.A. 2004.

Oletko ikävystynyt? Onko sisälläsi tyhjä olo? Jos on, tarvitset annoksen Faletea. Heitä siis kyynisyys nurkkaan ja antaudu Suurten Tunteiden vietäväksi!

Falete on upea, yli kuusikymmentävuotias kaiken kokenut laulajatar, joka tosin on sattunut syntymään 27-vuotiaan ei-kovin-kauniin sevilalaismiehen pulskaan vartaloon. Tämä yhdistelmä voisi olla naurettava, jopa sääliittävä, mutta sitä se ei todellakaan ole. Faletelta on mahtavan hieno ääni, ja näyttämöllä hän täyttää nuoresta iästään huolimatta kaikki suuren diivan mitat. Kun eräskin dramaattinen syöksähdys – yksi monista hänen marraskuisessa konsertissaan Jerezin Teatro Villamartassa – vei taiteilijan näyttämön pimeään reunaan, hän odotti laulamatta niin kauan, kunnes valomies taas nosti hänet huomion keskipisteeksi. Villamartan yleisö on keskimäärinkin vastaanottavaista, mutta Falete vei täyttä salillista jereziläisiä kuin sherryliitran mittaa.

Faleten tyyli on copla, jonka voisi suomentaa kupletiksi, ellei siitä tulisi mieleen haitari ja Repe Helismaa. Espanjalainen copla on epätoivoisen rakkauden ja sieluparkkaa riuhtovien emootioiden maailmaa, missä mikään ei tunnu pateettiselta tai liian imelältä, vaan kuulija huomaa oudosti viehtyvänsä äärimmillen viedyn dramaattisuuden ja ylitunteellisuuden tarjoamasta tauosta arjessa. Flamencon kannalta

Falete on kiinnostava myös siinä mielessä, että monet hänen kappaleistaan ovat hyvin aflamencados, eli laulun taustalla soivat rumba ja jopa solea por bulerias, mutta ennen kaikkea hitaat ja nopeat buleriat. Faletelta onkin vahva flamencotausta eri tanssiryhmien laulajana. "Amar duele" -levyllä on myös rumbaksi jännevoitunut versio Mayte Martinin hienosta "S.O.S."-kappaleesta.

Jostain historiallisesta syystä coplan ja folkloren piirissä toimii paljon naiseksi pukeutuvia miehiä, joten tässä suhteessa Falete ei ole mikään poikkeus. Myös coplan suhde flamenco on aina ollut läheinen, ja esimerkiksi vaikuttet laulutapaan ovat kulkeneet molempiin suuntiin. Jollain tavalla Falete on ilmeisesti kuitenkin onnistunut tyyliä uudistamaan, koska hänellä on huomattavan paljon nuoria(kin) ihailijoita. David Beckhamin, Marco Bjurströmin ja muiden metroseksuaalien aikakaudella tässä ei kai toisaalta ole mitään ihmettelemistä.

Lisää tietoa ja tyylikkää nettiä löytyy osoitteesta www.falete.com.

***** (ah, kyllä, rakkaat ihmiset, niitä on kuusi, mahtavaa!)

Juha Leino

Suomi:

11.2.–19.2.2006

Helsingin IX Flamencofestivaali

18.2. Compañía de Andrés Marín: "Vanguardia jonda", Savoy-teatteri klo 19

17.2. Ramón Maronier: "Ganivet, Kirjeitä satumaasta", Savoy-teatteri klo 19

16.2. Compañía Kaari Martin: "Kerro minulle sade", Savoy-teatteri klo 19

15.2. Klubi-ilta ravintola Pianossa klo 20

19.2. Lasten flamencofestivaali Kulttuurikeskus Caisassa klo 13

Tanssikurssit keskitasolle ja edistyneille, opettajana Andrés Marín
Laulukurssi, opettajana David Lagos
Kitarakurssi, opettajana Chiqui

Lisätietoja: www.flamenco.fi

Lue lisää sivuilta 4–12.

28.1.–5.2.2006 Oulu FERIA

28.1.–2.2. Restaurante Flamenco, ravintola Torero. Flamenco joka ilta klo 21.

2.2. Kitaran yö, Seurahuone klo 22
Bajo Cero, espanjalainen flamencokitaristi.

3.2.
– Poro FERIA, Kauppatori, klo 12 alkaen
Flamenco-ohjelmaa, myyntikojuja, ruokaa, poroja...
– Verestä, viinistä ja rakkaudesta, Madetojasali klo 19. Oulu Sinfonia, Pohjoinen Flamenco ry:n esiintyjät sekä Fernando Galán, tanssi; Belén Reyes, laulu.
– Laulun yö, Seurahuone klo 22. La Pandilla sekä Katja Lundén, tanssi. Espanjalainen flamencolaulaja.

4.2. Tuli ja jää, Madetojasali klo 19
Fernando Galán, Ana Galán ja José María Castaño, tanssi.

5.2.
– Lasten FERIA, Tulindberg-sali klo 15
– Flamenco tutuksi, NUKU-tanssisalit klo 16
– Päätösjamit, 45 Special klo 22

Tanssikurssit:
Jatkotason kurssi 28.1.–1.2., opettaja Ana Galán
Perustason kurssi 28.1.–1.2., opettaja Fernando Galán

Alkeistason kurssi 2.2.–5.2., opettaja José María Castaño

Lisätietoja: www.pohjoinenflamenco.fi

Ks. lisää sivulta 24.

22.3.

Antonio Porcuna "El Veneno" & Raul Manola Quartet, Savoy-teatteri klo 19

15.–21.6.

Kuopio tanssii ja soi

Ohjelma julkistetaan tammi-helmikuussa.
Lisätietoja: www.kuopiodancefestival.fi

Espanja:

4.–5.1.

Miguel Poveda, Rodolfo Mederos: Diálogos
Teatro Lope de Vega, Sevilla
Lisätietoja: www.tallerdemusics.com

Jueves Flamencos en el Monte:

Sala Joaquín Turina, Sevilla

12.1. Manolo Sanlúcar: "Tres momentos para un concierto"

19.1. Compañía de Andrés Marín: "Vanguardia jonda"

26.1. Calixto Sánchez, Rubito de Para, Virginia Gamez, Luisa Palicio, Manolo Franco, Pedro Sánchez: "A mi tierra"

9.2. Pepa Montes y Ricardo Miño: "Bailaora"

16.2. Son de la Frontera

23.2. Israel Galván, Ines Bacán y Diego Amador: "Tabula rasa"

16.3. Aurora Vargas y Carmen Ledesma

23.3. Compañía de Mercedes Ruiz: "Juncá"

30.3. Gerardo Nuñez: "Ensemble"

6.4. Compañía de Farruco

20.4. Marina Heredia: "La voz del agua"

4.5. Juan Ogalla, artista invitada Pili Ogalla

11.5. Pedro Ricardo Miño: "Piano con duende", vier. Fernando Terremoto

25.5. Compañía de baile Blanca del Rey

Lisätietoja: www.fundelmonte.es

14.1.

El Pele, José Galán, Manuel Silveria, Manuel Herrero, Teatro Sierra de Aracena, Aracena (Huelva)

Flamenco viene del Sur:

Teatro Central, Sevilla

14.2. Capullo de Jerez, Salmonete

21.2. Rocío Bazán, Fuensanta la Moneta

7.3. La Uniónin voittajat 2005: Gema Jiménez, Gaspar Rodríguez, Daniel Navarro

14.3. Carmen Grilo, María Toledo

21.3. Marina Heredia, Potito

28.3. José Menese, Diego Clavel

4.4. Merche Esmeralda

25.2. "Andalucía"

Idea ja ohjaus: José Luis Ortiz Nuevo
Esiintyjinä mm. Niño Josele, Tomasito, El Pele, Marina Heredia, Arcángel, Pepe Justicia, Rocío Molina ja Dorantes
Teatro de la Maestranza, Sevilla
Lisätietoja: www.teatromaestranza.com/index2006.htm

24.2–11.3. Festival de Jerez

Esitykset Teatro Villamartassa:

24.2. Compañía de Joaquín Grilo: "A solas"
25.2. Compañía de Manuela Carrasco: "Un sorbito de lo sublime", vier. Manuel Molina
26.2. "Diálogo del Amargo", ohjaus Mario Maya, esiintyjinä mm. Juan Andrés Maya ja Diego Llori
27.2. Merche Esmeralda, Rafael Campallo, Adela Campallo, ohjaus Manolo Marín
28.2. Rocío Molina: "El eterno retorno", vier. Lola Greco, Manolo Monteagudo, Pasión Vega
1.3. Isabel Bayón: "La mujer y el pelele", ohjaus Pepa Gamboa, vier. Tomasito
3.3. Ballet de Sara Baras: "Sabores"
4.3. Compañía de Carmen Cortés: "La puerta del silencio"
5.3. Los Farruco
6.3. Andrés Marín: "Asimetrías"
7.3. Compañía de El Güito: "La soleá", Moraito
9.3. Ballet de Aída Gómez: "Carmen"
10.3. Compañía de Antonio El Pipa: "De tablado", vier. Concha Vargas, Mariana Cornejo
11.3. Ballet Flamenco Blanca del Rey, Fosforito

Muut esitykset m.m.:

- 25.2. Belén Maya: "Dibujos", vier. El Pitingo, José Luis Rodríguez
 1.3. Luis El Zambo, Alberto San Miguel
 2.3. Hiniesta Cortés: "Errante", vier. David Lagos
 4.3. Jerónimo
 5.3. La Truco, Talegón de Córdoba
 6.3. Pastora Galván
 7.3. Rosario Toledo, Carmen Grilo
 8.3. Pedro Sierra, La Tobala
 8.3. Marco Flores, Manuel Liñán: "2 en compañía"
 9.3. Israel Galván: "Tabula rasa", vier. Inés Bacán, Diego Amador
 10.3. Diego Carrasco
 11.3. Rafael Riqueni

Tanssikurssija, opettajina mm. Matilde Coral, Antonio El Pipa, Rafael Campallo, Israel Galván, Belén Maya.

Koko ohjelma ja lisätietoja:
www.festivaldejerez.es

Tanssikurssit: keskitaso/edistyneet sekä bulerías de Jerez -kurssi
 26.2.–3.3. Manuel Liñán
 5.–10.3. Marco Flores
 Lisätietoja: www.academiadebailejerez.com

Flamenco a Valladolidissa:

Teatro Calderón, Valladolid

- 5.3. Miguel Poveda, Chano Lobato
 29.–30.4. Compañía de Eva Yerbabuena: "A cuatro voces"
 7.5. José Mercé
 11.6. Vicente Amigo

Lisätietoja: www.tcalderon.com

23.5.

Enrique Morente: "Enrique el Mellizo, un siglo de su muerte"
 Teatro de la Maestranza, Sevilla
 Lisätietoja: www.teatromaestranza.com/index2006.htm

Muut maat:

Tammikuussa

Angel Rojasin tanssikurssit Tukholmassa, järj. Ruotsin flamencoyhdistys Sacai
 Lisätietoja: www.flamenco.se

Flamenco Festival USA

19.1. Miguel Poveda
 Lincoln Center, New York
 Lisätietoja: www.tallerdemusics.com

3.–5.3.

Gao Calo – The Road of the Gypsies

Mukana mm. Rafael de Utrera, El Fiti, Jairo Barrull
 Tukholma, Nybrokajen 11
 Lisätietoja: <http://flamencocenter.soneros.com>

7–17.4.

Flamencofestival Düsseldorf

ohjelmassa m.m.
 7.4. Andrés Marín: Asimetrías
 12–13.4. El Torombo: Mi tierra y la fragua
 14.4. Belén Maya: Dibujos
 17.4. Andrés Peña
 Lisätietoja: www.tanzhaus-nrw.de

Compañía María Serrano: "FlamenTango"

11.4. Volkshaus, Zürich
 14.4. Flamencofestival, Hamburg
 Lisätietoja: www.mariaserrano.com

Pena

Pena on täällä taas
 Hän ei lupaa mitään
 vaan tulee vaan

Pena ei tule kello kaulassa
 ehkä koputtaa kolme kertaa.
 Minua hän rakastaa.

Muistaa tulla kylään
 iltateelle muistojen kanssa
 silittämään silmiäni
 avaamaan kyynelkanavani.

Silti kukaan ei omista häntä.
 Pena tulee kaikkien muidenkin luo.
 En ole hänelle ainoa.
 Hän muistaa vaalia suhdettaan
 minuun, häneen ja sinuun.

Anette Åkerlund

Cabeza de Vaca

Tervetuloa seuraamaan Cabeza de Vacan joulusevillanaskonserttia. Paikalle olen saanut innokkaan sevillanasryhmän joka kutsuu itseään nimellä Los Presidentes. Laulusolistina ja bändin keskushahmona toimii salskean komea vaaleverikko Matti "solo quiero caminar" Vanhainen. Matilta taituvat erityisen hyvin martinetet, mitä hän usein säestää itsetekemällään alasimella.

Niin, tähän täytyy lisätä, että Mattihan ei varsinaisesti vielä ole aito presidentti. Omien sanojensa mukaan siihen ei kuulemma enää mene kuin muutama 7-päivä.

Cajónia, heti Matin oikealla puolen, paukuttaa Sauli "viviré" Niinistö. Sauli tunnetaan erityisen nopeasta buleriaskompistaan. Legendan mukaan juuri tuolla rytkytyksellä Sauli iski kulttuuriministeri Karpelan eduskunnan pikkujouluista!

Soolokitarassa Matin vasemmalta puolen on kukapa muukaan kuin Martti "soy gitano" Ahtisaari. Mart-

tihan on jo elävä legenda ja selkeästi porukan kokenein pelimanni. Hän on kiertänyt maailmaa ristiin rastiin sooloartistina erittäin ansioikkaasti. Bändi on Martille sydämen asia ja hän uhraakin aina mahdollisuuksien mukaan sille aikaansa.

Taustalaulajana on hiuksensa tupeerannut seksipommi, ehta kotimainen raspikurkku, Heidi "verde que te quiero verde" Hautala. Saa nähdä milloin tämä pitkään taustalla kähissyt satakieli saadaan eturiviin solistiksi. Ainesta hänessä olisi vaikka mihin!

Ilman palmasta rytmi lakkaisi olemasta – sanonta Arkadianmäeltä. Käsittää onkin taputtamassa kirjava joukkio. Ryhmää vetää erehtymättömästi Bjarne "el caro" Kallis isoilla käsillään. Hänen vierellään kätösiään hakkaa Henrik "el salmón" Lax. Rasvatukkien taakse on jäänyt pis kuinen Arto "el erizo" Lahti, joka näyttää siltä, että tuskin tietää mihin käpälänsä laittaisi.

Äärimmäisenä oikealla, hieman muista erillään, on Timo "soy blanco" Soini. Hänen rääkivä saksofoninsa on useille valitettavan tuttu. Timolla näyttääkin olevan jo soolo päällä vaikka biisi ei ole vielä käynnissäkään.

Hyvät naiset ja herrat, pitemmitä puheita toivotan hyvää joulua Los Presidentes -yhtyeen siivittämänä ja kutsun lavalle illan sevillanaskuningattaren. Kokopunaiseen röyhelömekkoon pukeutunut Kallion kurvitar, Tarja "Rosa Maria" Halonen, parinaan Pentti "estoy aquí?" Arajärvi, olé hyvä!!!

Top5

-paistalla pureudumme letralaisten kuuntelutottumuksiin ja listaamme viimeaikojen

suosikkiviisikon. Tällä kertaa meille avautuu **Raul "Córdoban kitaravelho" Mannola**. Hän ei pystynyt tyytymään viiteen suosikkiin, vaan listasi Letralle kokonaiset seitsemän.

1. El Chato de la Isla y la guitarra de Ramón de Algeciras
"Levy joka sai mut rakastumaan flamencoön."
2. Fosforito – a la guitarra Juan Habichuela
3. Enrique Morente y Pepe Habichuela: "Homenaje a Don Antonio Chacón"
4. Manolo Sanlúcar: "Locura de brisa y trino"
5. Paco de Lucía: "Luzía"
6. Vicente Amigo: "De mi corazón al aire"
7. Sabicas: "Flamenco Puro"

Ilmoitushinnat ja koot Letrassa

1/1-sivu	170 e	155 x 247 mm
1/2-sivu	85 e	155 x 120 mm
1/4-sivu	42 e	155 x 60 mm
1/4-sivu	42 e	74 x 120 mm
1/8-sivu	21 e	74 x 60 mm

PEÑAN SALIN VUOKRAUS

Helsingin Flamencoyhdistyksen salia voi vuokrata opetus- ja harjoituskäyttöön kuka tahansa. Salin osoite on Pohjoisesplanadi 2.

Hinnat:	Opetuskäyttöön	Harjoituskäyttöön
Jäsenille:	Pieni sali 7 e/h Iso sali 12 e/h	Pieni sali 4 e/h Iso sali 7 e/h
Muille:	Pieni sali 9 e/h Iso sali 14 e/h	Pieni sali 6 e/h Iso sali 9 e/h

Tiedustelut ja salivaraukset:
Auli Kaartinen, p. (09) 351 4781, 050 305 7392

1. Merkitse varauskirjaan selvästi
 - koko nimesi
 - kellonaika
 - onko varaus harjoitus- vai opetuskäyttöön
2. Merkitse yhteystietosi (nimi, puh.nro) kirjan takana olevaan listaan.
3. Peruutukset on tehtävä viimeistään 2 vrk ennen varattua aikaa, muutoin niistä peritään maksu. Soita tai laita tekstiviesti peruutukseksi Auli Kaartiselle. Auli hoitaa peruutuksen merkitsemisen varauskirjaan. Omatoimisesti peruutuksia ei saa merkitä.

Tienda

Myydään

– Cajón, merkkiä Valter Percussion, hp. 260 e. Kotelo kaupan päälle.
– Diego El Cigala: Picasso en mis ojos (CD). Käyttämätön, hp. 20 e.
Tiedustelut: Tove Djupsjöbacka, 040 731 4304, tove.djupsjobacka@helsinki.fi

Helsingin Flamencoyhdistyksen omat internet-sivut löytyvät osoitteesta

www.flamenco.fi

Seuraavan lehden deadline on 21.2.

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n hallitus vuonna 2005 (kevätkokoukseen 2006 asti)

Anne Virtanen, puheenjohtaja
Aurinkolahden puistotie 8 A 11
00990 HELSINKI
040 716 3134 (yhd. puhelin), 050 561 6586
annevirtanenflamenco@gmail.com

Emilia Aho, I varapuheenjohtaja
050 522 6758
emilia.aho@welho.com

Auli Kaartinen, II varapj., salivaraukset
050 305 7392, (09) 351 4781
auli.kaartinen@btj.fi (työ), solea@jippii.fi (koti)

Anne Lamberg-Laitinen, jäsenrekisterin ja taloudenhoitaja
Urkupillintie 7 H 78
00420 HELSINKI
040 52 12 763, 020 483 5911 työ
anne.lamberg@metso.com (työ), anne.lamberg@24.fi (koti)

Mervi Ahlroth, sihteeri
044 501 2515
merviahlroth@kolumbus.fi

Arja Haapakorpi, tiedotus
050 539 6711
arja.haapakorpi@kolumbus.fi

Sonja Vottonen, peñaemäntä
041 516 2677
sonja.vottonen@helsinki.fi

Hanna Apunen, varajäsen
041 431 7130
hanna@octante.com

Aura Ettala, varajäsen
050 401 6144
aura.ettala@helsinki.fi

Kirsi Niittyinperä, varajäsen
040 83 44 928
kirsi.niittyinpera@tuotos.fi

Tove Djupsjöbacka, Letran päätoimittaja
040 731 4304
tove.djupsjobacka@helsinki.fi

Helsingin Flamencoyhdistys ry
Peña Flamenca de Helsinki
Pohjoisesplanadi 2
00130 Helsinki
p. 040 716 3134
www.flamenco.fi

Helsingin Flamencoyhdistys ry
Peña Flamenca de Helsinki
Pohjoisesplanadi 2, 00130 Helsinki

Los pastores no son hombres

Villancico

(Rosario López y popular)

*Los pastores no son hombres,
que son ángeles del cielo,
que, en el parto de María,
ellos fueron los primeros.*

Estrillo:

*Alegría, alegría, alegría,
alegría, alegría y placer,
que ha parió la Virgen María
en el portal de Belén.*

*La Virgen va caminando,
va caminando solita
y no lleva más compañía
que el Niño en su barriguita.*

Estrillo:

*La Virgen hizo una sopa
y no le puso tomate,
y San José le decía:
si lo pruebo que me maten.*

Paimenet eivät olleet miehiä,
vaan taivaan enkeleitä,
jotka Marian synnyttäessä
tulivat ensimmäisinä.

Kertosäe:

Mikä ilo, mikä ilo, mikä ilo,
mikä ilo ja mikä onni,
että Neitsyt Maria synnytti
portilla Beetlehemin.

Neitsyt kulkee jalkaisin,
hän kulkee jalkaisin ja yksin,
eikä hänellä ole muuta seuraa
kuin vatsassaan Lapsi.

Kertosäe:

Keittipä Neitsyt keiton
eikä laittanut tomaattia,
sanoipa Pyhä Joosef:
ennen kuolen kuin syön tuota.

suom. E. Alajärvi

Lisää joululloa:

[http://flun.cica.es/mundo_flamenco/
revista/n010/salida04.html](http://flun.cica.es/mundo_flamenco/revista/n010/salida04.html)